

Z Kuşağının “Siyaset” Kavramına Dair Metaforik Algılarının Ölçülmesi

Measuring the Metaphoric Perceptions of Generation Z on the Concept of "Politics"

Mustafa GÖRÜN

Prof. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, SBF,
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, mgorun@comu.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0001-9732-6979>

Makale Başvuru Tarihi: 25.02.2023

Makale Kabul Tarihi: 29.03.2023

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Naile ERDEM

Doktorant, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, SBE,
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi A.B.D., erdemnaile1102@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0003-3039-324X>

Gamze KARA

Öğr. Gör., Kayseri Üniversitesi, Develi Hüseyin Şahin MYO,
Büro Hizmetleri ve Sekreterlik Bölümü, gamzekara@kayseri.edu.tr
<https://orcid.org/0000-0003-2474-324X>

ÖZET

Anahtar Kelimeler:

Metafor,

Siyaset,

Z kuşağı,

Siyaset Algısı,

Üniversite,

Bu çalışmada, Oxford Advanced Learner's Dictionary tarafından, "1990'lı yılların sonu ile 2010 yılı arasında doğmuş bir grup insan" olarak tanımlanan Z kuşağının "siyaset" kavramına ilişkin sahip oldukları metaforik algılarının ölçülmesi amaçlanmaktadır. Dolayısıyla çalışmanın evrenini Z kuşağı oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nden 253 (N=253) öğrenci ile Mersin Üniversitesi'nden 118 (N=118) öğrenci oluşturmaktadır. Bu amaçla Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ve Mersin Üniversitesi Z kuşağı öğrencilerine yarı yapılandırılmış soru formu uygulanmıştır. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Katılımcılar tarafından oluşturulan 250 metafor 15 tema belirlenmesini sağlamıştır. Bu 15 tema üniversite kriteri dikkate alınarak değerlendirilmiştir. Gerçekleştirilen analizler, Z kuşağı üniversite öğrencilerinin "siyaset" kavramına ilişkin farklı metaforlar oluşturduklarını ortaya koymuştur. Bununla birlikte, Z kuşağının "siyaset" kavramına ilişkin pejoratif algılara sahip olduğu görülmektedir.

ABSTRACT

Keywords:

Metaphor,

Politics,

Generation Z,

Perception of Politics,

University,

In this study, it is aimed to measure the metaphorical perceptions of the Z generation, which is defined as "a group of people born between the end of the 1990s and 2010" by Oxford Advanced Learner's Dictionary, about the concept of "politics". Therefore, the universe of the study constitutes the generation Z. The sample of the study consists of 253 (N=253) students from Çanakkale Onsekiz Mart University and 118 (N=118) students from Mersin University. For this purpose, a semi-structured questionnaire was applied to Z generation students of Çanakkale Onsekiz Mart University and Mersin University. The obtained data were analyzed by content analysis method. 250 metaphors created by the participants enabled 15 themes to be determined. These 15 themes were evaluated by considering the university criteria. The analyzes carried out revealed that the Z generation university students created different metaphors for the concept of "politics". However, it is seen that the Z generation has pejorative perceptions regarding the concept of "politics".

Önerilen Alıntı (Suggested Citation): GÖRÜN, Mustafa, ERDEM, Naile ve KARA, Gamze (2023), "Z kuşağının "Siyaset" Kavramına Dair Metaforik Algılarının Ölçülmesi", *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, S.6(1), ss.1-27, Doi: <https://doi.org/10.33712/mana.1256510>

1. GİRİŞ

Günümüzde siyaset varlığını her birey üzerinde hissettirmektedir. Siyaset yalnız belli bir kesimin uğraş alanı olduğu eski çağlardaki anlamından çıkmış, her kesimden insan topluluğunun ve her kuşağın ilgi alanına giren bir uğraş halini almıştır. Siyaset, yaş, sınıf, cinsiyet, iş alanı, maddi güç fark etmeksizin her topluluğun düşündüğü, konuştuğu, tartıştığı bir olgu halini almıştır. Dolayısıyla kuşak çalışmalarının popülerite kazandığı günümüzde de bir kuşak olarak araştırmalara konu olan Z kuşağının “*siyaset*” kavramına ilişkin algılarının incelenmesi önem arz etmektedir. Bu çalışma metafor araştırma yöntemiyle oluşturulmuş bir çalışma olarak Z kuşağının “*siyaset*” kavramına ilişkin yaklaşımları üzerine bir bakış açısı oluşturmayı amaçlamaktadır.

Çalışma üç ana bölümden oluşmaktadır. Bu kapsamda öncelikle “*metafor*”, “*Z kuşağı*” ve “*siyaset*” kavramları kavramsal boyutta ele alınmıştır. Doğum yılları 1990’lı yılların sonlarında veya 2000 yılı ve 2000 yılından sonra olan bireylerin oluşturduğu kuşak olarak adlandırılan Z kuşağı, günümüzde onsekiz, yirmialtı yaş aralığındaki genç nüfusu kapsamaktadır. Bu nüfus “*Com*” veya “*Net*” gibi teknoloji ile ilişkili birçok kavramla da adlandırılmıştır. Bu kuşak 2023 seçimlerinde önemli seçmen potansiyeli olarak görülmektedir. bu nedenle bu kuşağın “*siyaset*” kavramına dair algılarının metaforik olarak ölçülmesi güncel araştırmalara ve alan yazıma katkıda bulunacaktır. Metaforlar bireylerin kavramlar hakkındaki soyut algılarını ifade etmek amacıyla kullandıkları ifade biçimleridir. Çalışma kapsamında örneklem olarak seçilen Z kuşağı üniversite öğrencileri “*siyaset*” kavramına dair algılarını çeşitli nesnelere, duygular, kişiler, varlıklar veya durumlarla somutlaştırmaya çalışmışlardır. Böylece Z kuşağı üniversite öğrencilerinin “*siyaset*” kavramına dair soyut ve somut algıları hakkında fikir edinilmesi mümkün olmuştur. Metafor araştırma yöntemi farklı bakış açılarının ve algılayış biçimlerinin analiz edilmesine imkân veren ve son yıllarda araştırmalarda kullanımı artan bir araştırma yöntemidir. Böylece tarih boyunca at bakıcısı, rezil olmak, yönetmek gibi birçok anlamda tartışılan “*siyaset*” kavramına Z kuşağı ekseninden bir bakış yakalanmaya çalışılmıştır. Bilindiği gibi “*siyaset*” insanın var oluşuyla ortaya çıkan bir yaşam biçimidir ve tarihin her döneminde, birçok düşünür, bilim insanı tarafından tanımlanmıştır; zaman zaman da tartışılmıştır. Çalışmanın ikinci bölümünde ise araştırmanın metodolojisi hakkında bilgi verilmiştir. Bu kapsamda sırasıyla çalışmanın konu, amaç, önem, alan yazıdaki yeri ve önemi ile çalışmanın yöntemi, veri toplama süreci ve veri analiz süreci hakkında bilgilendirmeler yapılmıştır. Çalışma verilerinin analiziyle ortaya çıkan bulgular ise araştırmanın son kısmında ele alınmıştır. Bu bölümde çalışma verileriyle oluşturulan tablolar çeşitli temalara ayrılmıştır. Toplamda onbeş tema üniversite kriteri üzerinden sınıflandırılmıştır. Böylece Mersin Üniversitesi ve Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Z kuşağı üniversite öğrencileri tarafından oluşturulan farklı temalar ile bu öğrenciler tarafından oluşturulan ortak temalar bu bölümde sunulmuştur. Gerçekleştirilen analizler sonuç bölümünde değerlendirilmiştir.

2. KAVRAMSAL AÇIDAN METAFOR, Z KUŞAĞI VE SİYASET

Kavramlar araştırmanın kolonları gibidir. Bir çalışma, onun içerisindeki kavramlar tanınmadan anlaşılabilir ve anlamlandırılmaz. Bu nedenle araştırmanın bulgular bölümüne geçmeden önce metafor, Z kuşağı ve siyaset kavramlarını tanımlamak yerinde olacaktır. Alan yazım incelemesi yapılarak siyasetin metaforik algısına dair yapılan çalışmalara bakılmıştır. Bu bağlamda öncelikle metafor ve siyaset kavramlarını tanımlamakta fayda vardır. Devamında ise çalışmanın evrenini oluşturan Z kuşağı tanımlanmıştır. Metafor, dilin sembolik amaçlı kullanımına bağlı olarak bir kavram ya da durumu başka bir kavram veya bir durumla ifade etme biçimi olarak tanımlanır (Abrams, 1999’dan akt: Aydın ve Pehlivan, 2010). Bu kelime, Yunanca “*metapherein*” kelimesinden türetilmiş olup; “*meta*” (değiştirmek) ve “*pherein*” (taşımak) sözcüklerinin birleşmesiyle oluşturulmuştur (Levine, 2005:172). Böylece metafor sözcüğünü bir olguyu değişik yönleriyle, farklı konulara bağlayarak ifade etme şeklinde açıklayabiliriz. Yani metafor, soyut veya somut bir olgu, nesne veya durumu farklı bir soyut veya somut olgu, nesne veya duruma atıfta bulunarak açıklama çabası olarak görülmektedir. Metaforlar, bir tartışma konusunu genişleterek, kritik konularda insanların fikirlerini etkileyebilirler (Güneş ve Fırat, 2016:116).

Metafor araştırma yönteminin bilimsel araştırmalarda etkili bir yöntem olarak kullanılmaya başlanması çağdaş metafor teorisinin ortaya çıkmasıyla mümkün olmuştur. Dünya genişleyip, insan düşünceleri çeşitlilik ve nitelik kazandıkça; kavram, olgu ve olaylar artık bireyin soyut ve somut algılayışları üzerindeki merak ve bu merakın giderilme arayışları artmıştır. Bu yolla, yeni veya karmaşık bir kavram, olgu veya olay; daha iyi bilinen kavram, olgu veya olay aracılığı ile açıklanmaya çalışılır. Bu da bilimsel araştırmalarda, özellikle yeni ve karmaşık konuların araştırılmasında metafor analiz yönteminin önemini artırmıştır (Güneş ve Fırat, 2016:116). Son zamanlarda yapılan araştırmalar incelendiğinde 2014’den günümüze kadar Türkiye’de de metafor analiz

yöntemiyle, çeşitli alanlarda birçok araştırma yapıldığı görülmektedir. Bu da metafor araştırmalarına ülkemizde de büyük önem verildiği şeklinde değerlendirilebilir.

Çalışma bulgularına geçmeden tanımlanması gereken ikinci kavram ise siyaset kavramıdır. Siyaset, Arapça bir kelimedir ve “*at eğitimi*” anlamına gelmektedir. At bakıcısı olan seyis kelimesi de aynı kökten gelmektedir. Bugün, Arap toplumunda siyaset rezil etmek anlamında kullanılmaktadır. Türk-Osmanlı geleneğinde siyaset kelimesi devlet yönetme sanatının yanında, devlete karşı işlenen suçlara verilen veya kamu düzenini sağlamak için verilen cezaları da ifade etmektedir. Genel Türkçe Sözlükte birinci anlam olarak politika verilmiş, devamında “*devlet işlerini düzenleme ve yürütme sanatıyla ilgili özel görüş ve anlayış*” denmiştir (Akyüz, 2009:94).

Siyaset sözcüğü farklı kavramlar olarak da karşımıza çıkmaktadır. Örneğin “*politika*” kavramı da siyaset yerine, siyasetle aynı anlamda kullanılmaktadır. Politika sözcüğü Türkiye’de “*siyaset*” kavramı yerine kullanılmaktadır ve kökeni antik Yunan sitelerine dayanmaktadır. Ünlü düşünür Aristoteles “*insan politik bir hayvandır*” sözüyle politikanın insanın varlığının bir parçası olduğunu vurgulamıştır. Aristoteles’e göre polis devletin temel amacı iyi yaşamdır. Toplulukların en üstünü ve hepsini kapsayan olan her devlet iyi bir amaçla kurulmuş bir topluluktur. Polis devlet en yüksek iyiyi amaç edinmekte ve bu topluluk türüne politik denmektedir. Bu durumda politika, toplulukların en üstünü ve diğer bütün toplulukları kapsayan devletin temel amacı olan iyi yaşamayı temin etmek için gösterilen faaliyet olmaktadır (Dursun, 2014:30-31).

Bir geçiş ve hesaplaşma dönemi olarak görülen 17. yüzyıl “*siyaset*” kavramının da anlamsal değişime uğradığı ve modern niteliyle buluştuğu dönem olmuştur. Bu yüzyılda başlayan değişim, özgürlük, hukuk, anayasal düzen, zihinsel aktivitelere verilen önemin artışı gibi kavramlar ile birlikte, liberalizmin kendisini göstermesi “*siyaset*” kavramı için de değişimler yaratmıştır ve siyaset “*modern siyaset*” şeklinde yeniden tanımlanmıştır. Buna göre modern anlamda siyaset, hayatın özerk bir alanı olarak öne çıkmaktadır (Kayapınar, 2014:4,6). Bu da şüphesiz liberalizmin özünde bulunan özgürlükçü, bireyci özelliğin bir yansımasıdır.

Günümüzde siyaset çok çeşitli anlamlar taşıyan bir kavramdır ve sayısız tanım yapmak mümkündür. Siyaset, kamu ve anayasa hukukunu kapsayan bilim dalı olarak; devlet yönetimi olarak, devlet yönetimine ilişkin faaliyetlerin tümü; devletin diğer devletlerle olan ilişkileri, vatandaşlarla ilişki işler; devletin insan topluluklarını gözeterek, çıkarları doğrultusunda kararlar alan bir mekanizma olarak; iktidar mücadelesi olarak tanımlanabilir. Siyaset, kamuyu ilgilendiren sorunlarda kendi tercihlerini kabul ettirmek, bu tercihleri uygulamak, başkalarının tercihlerinin gerçekleşmesini engellemek üzere çeşitli aktörlerin yürüttükleri bir mücadeledir. Siyasetin bir iktidar mücadelesi olduğu bu tanımın özünde görülmektedir (Dursun, 2014:32-33).

İktidar çerçevesinde sürdürülen mücadeleyi siyaset olarak tanımladığımızda, savaşla özdeşleştirmiş olmaktadır. Siyaseti iktidar mücadelesi veya savaş olarak sunanlara karşılık olarak onu toplumlarda düzeni ve adaleti hâkim kılmak için gösterilen faaliyetlerin tümü şeklinde takdim edenlerde vardır. Bu anlayışta olanlar, toplumsal düzeni çatışan menfaatlerin uyumlaştırılmasının ve adaletin sağlanması için her toplumda bir dizi çabanın gösterilmesinin bir biçimi olarak görmektedir. Bu biçimde düşünenler, temelde siyaseti bu çabanın oluşturduğunu ve siyasetin amacının bunlar olması gerektiğini savunmaktadır (Dursun, 2014:34). Yukarıda verilen çeşitli tanım ve düşünce yapıları bizim siyaseti hem savaş gibi olumsuz hem barış gibi olumlu olgularla anlamlandırmanızı sağlamaktadır. Bu durum çalışmanın temel amaçlarından biri olan siyasete olumlu ve olumsuz bakış açılarını incelememiz konusunda bizlere referans sunmaktadır. Çünkü siyaset birçok tanımla açıklanmaya çalışılan, olumlu ve olumsuz anlamları üzerinde görüş birliği bulunmayan, farklı dönemlerde, farklı toplumlarda, farklı özelliklerine ile algılanan ve anlamlandırılan bir kavramdır. Bu kavramın farklı kuşaklar veya jenerasyonlar tarafından farklı algılanması beklenir bir durumdur.

Doğum yılları, içerisine doğulan toplum ve o toplumun kültürel özellikleri ile o belirli zaman içerisinde varlık gösteren toplumun siyasal, ekonomik, hukuksal ve toplumsal hareketler ve anlayışlar, değer yargıları, davranış ve tutumları bağlamındaki varlığı jenerasyon olarak adlandırılmaktadır. Böylece her bir kuşağın birbirinden farklı nitelikleri, olgu ve olayları değerlendirme kriterleri ile farklı bakış açıları olduğunu söylemek mümkündür (Kırık ve Köyüstü, 2018:1498). Bir jenerasyon olarak z ise 1990’lı yılların sonları ile 2000’li yılların başında dünyaya gelmiş bireyler için, belli bir dönemde yaşayan insan gruplarını adlandıran kavram olmuştur. Buna göre, 1996 ve sonrasında dünyaya gelen ve günümüzde genç nüfusu temsil eden insan toplulukları Z kuşağını oluşturmaktadır (Mücevher ve Erdem, 2018:62-63).

Geleceği anlatan bir kuşak olarak görülen Z kuşağı, dijital yerliler, medya kuşağı, com kuşağı, net kuşağı gibi kavramlarla da adlandırılmıştır. Günümüz sanal dünyasıyla bağlantılı olarak bu kuşak için kuşak İ, internet kuşağı, her daim online kuşak gibi internet ile alakalı adlandırmalar da yapılmaktadır (Mücevher ve Erdem, 2018:65). Bu tanımdan anlaşılabilirliği gibi, Z kuşağı internet ile birlikte düşünülen ve bu boyutuyla, daha sanal

bireyler olarak değerlendirilebilecek, sanal zaman dilimi içerisinde düşünülmesi gereken bir jenerasyon olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırmacılar arasında Z kuşağının tanımlandığı dönem konusunda net bir uzlaşma görülmemektedir. Bazı araştırmacılar 1990’lı yılların ortasından 2000 yılının sonuna kadar doğmuş olanların Z kuşağı olduğunu söylerken; bazı araştırmacılar 1990’lı yılların sonlarından günümüze kadar geçen sürede doğan tüm bireylerin Z kuşağında olduğunu ileri sürmektedir (Mücevher ve Erdem, 2018:65). Araştırmacılar arasında bu jenerasyonun hangi yıl aralığında doğanları kapsadığı konusunda bir uzlaşım olmasa da biz çalışmamızda Z kuşağını belirlerken 1990’lı yılların sonlarında doğan üniversite öğrencileri ile 2000’li yılların başlarında doğan üniversite öğrencileri örneklem olarak seçilmiştir. Seçilen öğrencilerin yarı yapılandırılmış formda belirttikleri doğum yıllarını dikkate alarak 2023 yılında onsekiz yaşından büyük olmalarına önem verilmiştir. Böylece Z kuşağının hangi zaman diliminin toplumsal jenerasyonu olduğu tartışmasına da, her iki görüşün belirlediği yaş grubu dâhil edilmiş oldu. Dolayısıyla çalışmanın evrenini çalışmanın verilerinin toplandığı 2022 yılında MEÜ (N=118) ve ÇOMÜ (N=253) aktif 371 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmaya katılan 371 Z kuşağı üniversite öğrencisi 250 metafor oluşturmuştur. Bu metaforların toplanma sürecinde öğrencilere yarı yapılandırılmış anket formu uygulanmıştır ve toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. En sık kullanılan metaforlar: yalan (13), yönetim (12), hayat (6), kurtlar sofrası (5), çöp (5), su (5), kavga (5) ve futbol (5) olmuştur. Bu metaforları tespit eden katılımcı kompozisyonlarından birer örnek metafor listesi seçilmiştir. Elde edilen örnek metafor listesine göre katılımcıların “siyaset” algısına ilişkin metaforları toplam 15 temada toplanmıştır. Listelenen metaforlar ve belirlenen 15 tema çalışmanın devamında analiz edilmiştir.

3. ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

3.1. Araştırmanın Konusu, Amacı ve Önemi

Kuşakları akademik olarak inceleyen Mannheim bir neslin oluşabilmesi için aynı dönemde yaşayan bireylerin ortak inanç, ortak kültür ve alışkanlıklara sahip olması gerektiği üzerinde durmuştur. Mannheim’a göre her kuşak toplumsal değişim hızına bağlı olarak özgün bir kuşak bilinci oluşturmuştur. Mannheim kuşak kavramını “*belirli bir zaman diliminde önemli tarihsel olayları yaşamış belirli bir yaştaki insanların oluşturduğu bir grup*” olarak tanımlamaktadır (Mannheim, 1952). Bu bağlamda Z kuşağı olarak 1995 yılı ve bazı kaynaklarda 2000 yılı sonrasında doğan bireylerin diğer kuşaklara göre önemli bir farkı olduğu aşikârdır. Bu kuşak, teknolojik gelişmelerin son hızla sürdüğü bir dönemde dünyaya gelmiş ve teknolojinin olmadığı dönemi hiç tecrübe etmemiştir. Bu çalışmanın konusu teknoloji çağına doğmuş Z kuşağının “siyaset” kavramına ilişkin metaforik algısının değerlendirilmesidir.

Metaforlar bireylerin düşüncelerinin zihinsel modellemeleridir (Arslan ve Bayrakçı, 2006; Cerit, 2008; Lakoff ve Johnson, 2005). Dolayısıyla bu çalışmanın amacı da 1995 ve bazı kaynaklarda 2000’li yıllarda doğan Z kuşağının “siyaset” kavramına ilişkin sahip oldukları metaforik çağrışımlara ulaşmak ve toplanan metaforları çeşitli kategoriler altında sınıflandırarak Z kuşağının siyaset kavramını algılama biçimlerini ortaya koymaktır. Çalışmada “*Z kuşağının siyaset kavramına ilişkin kullandıkları metaforik çağrışımlar nelerdir?*” sorusuna yanıt aranmaktadır. Bu temel soruya bağlı olarak aşağıda verilen alt sorular değerlendirilmiştir;

- Z kuşağı üniversite öğrencilerinin “siyaset” kavramına ilişkin sahip oldukları metaforik çağrışımlar nelerdir?
- Z kuşağı üniversite öğrencilerinin “siyaset” kavramına ilişkin sahip oldukları metaforik çağrışımlar ortak özellikleri bakımından hangi kategoriler altında toplanabilir?
- “Siyaset” kavramına ilişkin olarak sosyal bilimler ve fen bilimleri alanında öğrenim gören üniversite öğrencilerinin metaforik çağrışımları arasında temaları ve frekansları bakımından benzerlik ve farklılıklar var mıdır? Varsa bu benzerlik ve farklılıklar nelerdir?

Alan yazın taraması sonucunda siyaset kavramının metaforik algısına dair Koçoğlu tarafından 2018 yılında yapılan bir çalışmaya ulaşılmıştır. Koçoğlu (2018) çalışmasında, sosyal bilgiler öğretmen adaylarının siyaset algısına dair metaforik analiz yapmış fakat Z kuşağı bağlamında konuyu incelememiştir. Koçoğlu’nun (2018) çalışması dışında da siyaset kavramının metaforik algısına dair herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma alan yazına “siyaset” kavramını Z kuşağının bakış açısından kazandırılması açısından önem arz etmektedir. Bununla birlikte, Z kuşağı yaklaşmakta olan 2023 Milletvekili ve Cumhurbaşkanlığı seçimi sürecinde önemli bir seçmen kitlesi olarak görülmektedir. Dolayısıyla bu kuşağın “siyaset” kavramına yaklaşımı önem arz etmektedir ve araştırma konusu olarak değerlendirilmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde çalışma önemini iki alanda ortaya koymaktadır; “siyaset” kavramının Z kuşağı bağlamında metaforik anlamda

çalışılması alan yazıma bu alanda katkıda bulunurken, yaklaşan seçimlerde Z kuşağının “*siyaset*” kavramına ilişkin anlamlandırmaları sosyal bilimlere kazandırılmış olacaktır.

3.2. Araştırma İle İlgili Literatür

Z kuşağı teknoloji çağına doğmuş bir kuşaktır. Bu nedenle bu konudaki çalışmalar son yılları kapsamaktadır. Bu konuda yapılan bazı çalışmaların incelendiği bu bölümde çeşitli kavramlar ve konular hakkında örnekler verilmiştir ve bu çalışmalar hakkında bilgiler verilmiştir. Hangi kavramların metaforik açıdan derinlemesine çalışıldığına dair detaylı inceleme yapılırken ulaşılan çalışma örnekleri aşağıdaki şekilde ifade edilebilir (Görün ve Kara, 2021:44);

- Öğrenci (Cerit, 2008, Başaran ve Baysal, 2016),
- Öğretmen (Guerrero ve Villamil, 2002; Saban, 2004; Kalyoncu, 2012; Wan vd., 2011),
- Okul (Baysal ve Başaran, 2016),
- Üniversite hocası (Tortop, 2013),
- Matematik (Gür vd., 2014; Güveli vd., 2011),
- Öğretmen (İbret vd., 2018),
- Uzaktan eğitim (Doğan ve Doğan, 2021),
- Türk eğitim sistemi (Saylık vd., 2020),
- Demokrasi (Susar Kırmızı ve Tarhan, 2020),
- Üniversite (Uğurlu, 2018),
- Göç (Türk ve Atasoy, 2020),
- Kadın akademisyen olmak (Yıldız, 2018),
- Müzik (Akça, 2019),
- Eğitim teknolojileri (Bilgiç, 2021),
- Ebeveynlik (Güneş, 2020),

gibi kavramların metaforik analizleri üzerine çalışmaların yapıldığı görülmüştür. Yapılan bu çalışmalar incelendiğinde, ilahiyattan tarihe, sosyal bilimlerden fen bilimine birçok alanda Z kuşağı üzerinde araştırmalar yapıldığı görülmektedir.

3.3. Araştırmanın Örneklemi ve Kısıtları

Çalışmanın örneklem grubunu ÇOMÜ ve MEÜ öğrencileri oluşturmaktadır. Bu nedenle bu çalışmanın evrenini Z kuşağı oluştururken; çalışmanın örneklemi ÇOMÜ’de (n=253) ve MEÜ’de (n=118) öğrenim görmekte olan toplam 371 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında ÇOMÜ öğrencilerin alanını sosyal bilimler oluştururken; MEÜ’deki öğrenciler fen ve teknik bilimler alanından seçilmiş ve araştırmaya dahil olan iki bilim dalındaki öğrencilerin siyaset kavramına ilişkin metaforik algılarının benzerlikleri ve farklılıkları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yapılan bu çalışmadan çıkan sonuca göre yüksek öğrenim düzeyindeki öğrencilerin siyaset kavramına dair metaforik algılarının birbirinden farklı olduğu ve örneklem olarak belirlenen bu iki üniversitedeki öğrencilerin algılarında benzerlikler olsa da bölümler bazında ciddi farklılıkların olduğu sonucuna varılmıştır.

3.4. Araştırmanın Yöntemi

Veri toplama aracı olarak yarı-yapılandırılmış metafor formu kullanılmıştır. Çalışmaya katılan 371 öğrenciye “*siyaset*” kavramına ilişkin bilişsel algıların metaforik açıdan belirlenmesi amacıyla, “*Siyaset..... gibidir/benzerdir. Çünkü.....*” cümlesinde boş bırakılan yerleri doldurmaları istenmiştir. Uygulama sürecinde görüşme formları dağıtılmadan önce öğrencilere gerekli açıklamalar yapılmıştır. Araştırmanın

görüşme formu, hazırlama kategorilerin oluşturulması aşamalarında uzman görüşü alınmıştır. Görüşme formu oluşturulması aşamasında bir uzman görüşü, kategorilerin oluşturulması aşamasında bir uzman görüşü, araştırmanın tamamı hakkında iki uzman görüşü alınmıştır. Elde edilen verilerle içerik analizi yapılmıştır.

Araştırma için öncelikle Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü’nden etik kurul onayı alınmıştır. Etik Kurulu onayı alındıktan sonra araştırmaya ÇOMÜ Siyasal Bilgiler Fakültesinde öğrenim gören 253 öğrenci ve MEU Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulundan 118 öğrenci katılmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilere katılımın gönüllülük esasına dayandığı ifade edilmiştir. Görüşme formlarının uygulanması, sürecinde bizzat araştırmacı görev almıştır ve formlar araştırmacı tarafından alanda öğrencilere uygulanmıştır. Formun doldurulması için öğrencilere 30 dakika süre verilmiştir. Z kuşağı üniversite öğrencilerinden bu süre içerisinde “*siyaset*” kavramını neye benzettiklerini ve gerekçesini yazmaları istenmiştir. Üniversite öğrencilerinin “*siyaset*” kavramına dair metaforik algıları yarı-yapılandırılmış mülakat formuna vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda, içerik analizi yapılarak ortaya koyulmuştur.

3.5. Araştırmanın Veri Analizi ve Güvenilirliği

Bu çalışma gerçekleştirilirken nitel araştırma modellerinden birisi olan fenomenolojik (olgubilim) deseni kullanılmıştır. Olgu bilim araştırmalarında genellikle verilerin toplanması aşamasında görüşmeler, gözlem veya doküman analizleri tercih edilmektedir. Bunun yanında, bireylerin kavramlar hakkındaki algılarını ve bakış açılarını ortaya çıkarmak amacıyla metafor çalışmaları da kullanılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Metafor yöntemiyle gerçekleştirilen çalışmalarda, neden ve nasıl sorularına yönelik cevaplar bulunmaya çalışılarak örneklem olarak seçilen kişilerin kavramları benzettikleri metaforların tespiti amaçlanmaktadır (Yanarates ve Yılmaz, 2020). Bunun bir sonucu olarak, elde edilen cevaplar ile anlam bütünlüğüne göre kategoriler yani temalar oluşturulmuştur. Veriler analiz edilirken frekans (f) değerleri ölçüt alınmıştır. Araştırmada kullanılan nitel araştırma yöntemi insanlar ve durumlar konusunda daha detaylı ve zengin bilgiler üretilmesine katkıda bulunmayı sağlayan bir alan açmıştır. Bunun yanında, verilerin çözümlenmesinde ise “*içerik analizi*” tekniğinden yararlanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Verilerin analizi ve yorumlanması ise 5 aşamadan oluşmaktadır (Bektaş ve Karadağ, 2013). Bu aşamalar;

- **Kodlama ve Ayıklama Aşaması:** Veriler rakamlarla kodlanmıştır (n=371). 121 “*Görüşme Formu*” ise boş bırakıldığı veya anlamsız ifadeler içerdiği için elenmiş ve değerlendirmeye alınmamıştır.
- **Örnek Metafor Derleme Aşaması:** Katılımcılar tarafından üretilen metaforlar kodlamalarla çözümlenmiş, üretilen metaforlarda benzeyenler arasında ilişki kurularak ele alınmıştır. Bu aşamada 250 metafor bulunmuştur. Bu metaforlardan %43,6’sı (n=109) MEÜ öğrencileri tarafından bulunurken; ÇOMÜ’deki öğrenciler tarafından ise %56,4 (n=141) metafor elde edilmiştir.
- **Kategori Oluşturma Aşaması:** Öğrenciler tarafından üretilen metaforlar, çünkü “.....” da yer alan gerekçelerine göre kategorilere ayrılmıştır. Bu aşamada ise toplam 15 kategori oluşturulmuştur. Bu kategorilerden %19,99’si (3) MEÜ’ne ait iken; %46,66 (7) ÇOMÜ’ye aittir. Ayrıca iki farklı üniversite öğrencileri tarafından elde edilen verilere göre oluşturulan kategorilerden beş tanesi ise (%33,33) benzer özelliklere sahip olduğu için ortak kategoride değerlendirilmiştir. Bu kategoriler ise “*mücadele etme özelliği*”, “*görünen ile gerçeğin uyuşmaması*”, “*şekil alma özelliği*”, “*değişkenlik gösterme özelliği*” ile “*güvenilir ve şeffaf olmama özelliği*”dir.
- **Geçerlik ve Güvenirlik Aşaması:** Araştırmaya toplam 371 öğrenci katılmış, elde edilen kavramlardan üst tema olarak kategoriler ve alt başlıklarda ise metaforların, kavramsal kategorileri temsil edebilirliğinin yaklaşık 2/3 oranında olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda 121 öğrencinin “*siyaset*” değeri ile ilgili “*çünkü*” kısmından sonra verdiği cevaplarda içerik olarak bir anlam oluşmadığı için ya da boş bırakıldığı için araştırma kapsamından çıkarılmıştır.
- **Elde Edilen Verilerin Bilgisayara Aktarılması:** nitel veri analizi sürecinde kodlama işlemi analizin sonraki aşamalarına yön veren ilk aşama olmasının yanında, aynı zamanda en önemli adımdır. Bu aşama berilerin azaltılması ve sunulması aşamalarının bir ön koşulu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu aşamada gerçekleştirilen kodlama, nitel analizi başlatan ve analiz boyunca farklı aşamalarda devam eden işlemlerdir (Ragin ve Amoroso, 1995). Çalışma kapsamında elde edilen veriler formlar üzerinde düzenlendikten sonra Excel programına aktarılmıştır. Excel’de her katılımcı için bir numara sırası verilmiş ve metaforları ile gerekçeleri, öğrencilerin üniversite ve bölüm bilgileri, doğum yılları ve cinsiyetlerine ilişkin veriler işlenmiştir. Metaforlar ayrı tablolar halinde Excel de çalışılmış ve grafikler

oluşturulmuştur. Gerekçelerine göre kategorilere ayrılan metaforlar katılımcılara göre kodlanarak rapor haline getirilmiş ve alt temalar halinde Word'e aktarılmıştır.

Geçerlilik ve güvenilirlik konusu yapılan araştırmalarda elde edilen sonuçların inandırıcı olmasının sağlanması ve araştırmanın inandırıcılığını artırması açısından kullanılan en önemli iki ölçüttür (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu araştırma gerçekleştirilirken, araştırmanın geçerliliğini sağlamada iki temel sürece dikkat edilmiştir. Bunlar;

1. Verilerin analizi sürecinin detaylı olarak açıklanmasına özen gösterilmiştir.
2. Elde edilen bulguların işleme ve yorumlanması çalışmalarında bizzat öğrencilerin kendileri tarafından yazdıkları metafor cümleleri veri kaynağına temel oluşturmuştur. Bununla birlikte, bazı öğrencilerin metafor cümleleri de doğrudan alıntı yapılarak yazılmıştır.

Araştırmada iç güvenilirliği sağlamak amacıyla iki araştırmacı araştırmanın tüm süreçlerinde birlikte çalışmış; araştırmanın problem cümlesinin yazılması, araştırma deseninin oluşturulması, çalışkanlık değeri metaforun belirlenmesi, verilerin toplanması ve elde edilen verilerin yorumlanması süreçlerinde uyum içinde çalışılmıştır (Aktepe vd., 2020:453). Miles ve Huberman (1994) tarafından ortaya konulan iç güvenilirliği sağlamak için gerekli hesaplamalar $\Delta = C \div (C + \partial) \times 100$ formülü kullanılarak hesaplanabilir. Formülde;

Δ : Güvenirlik katsayısını,

C : Üzerinde görüş birliği sağlanan konu/terim sayısını,

∂ : Üzerinde görüş birliği bulunmayan konu/terim sayısını ifade etmektedir.

İçsel tutarlılığı veren kodlama denetimine göre kodlayıcılar arası görüş birliğinin en az %70 olması beklenmektedir. Çalışmada ise bu oran %90 olarak bulunmuştur. Ayrıca araştırmaya katılan 371 üniversite öğrencisinin üniversitelerine ve cinsiyetlerine yönelik bilgileri Tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Üniversite ve Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

	Frekans (f)	Yüzde (%)
ÇOMÜ/Kadın	120	%47,43
ÇOMÜ/Erkek	133	%52,56
Toplam	253	%100
	Frekans (f)	Yüzde (%)
MEÜ/Kadın	70	%59,32
MEÜ/Erkek	48	%40,67
Toplam	118	%100

Tablo 1'e göre araştırmaya 371 (%100) öğrenci katılmıştır. 371 öğrencinin %68,19'unu (253) ÇOMÜ'de öğrenim gören öğrencilerden oluşurken; %31,80'ini (118) MEU'nde öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Tabloya göre ÇOMÜ'den 253 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerden %47,43'ünü (120) kadın öğrenciler oluştururken; %52,56'sını (133) erkek öğrenciler oluşturmaktadır. MEU'nden ise 118 öğrenci katılmıştır. Bu öğrencilerden %59,32'sini (70) kadın öğrenciler oluştururken; %40,67'sini (48) erkek öğrenciler oluşturmaktadır.

4. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Üniversite öğrencilerinin “siyaset” kavramına ilişkin sahip oldukları algıların metaforlar aracılığı ile belirlenmesi amacıyla yapılan bu çalışmada öğrenciler tarafından geliştirilen metaforlardan benzer temaları içerenler aynı başlık altında bir araya getirilerek kategoriler oluşturulmuştur. Oluşturulan metaforların benzer olma durumları belirlenirken benzetme yönü esas alınmıştır (Doğan ve Doğan, 2021:15). Örneklem grubunun belirttiği metaforların hepsi araştırma problemi çerçevesinde aşağıda verilmiş ve alt problemlere ait sonuçlar incelenmiştir. Öncelikle görüşme formlarının tamamı Excell'e aktarılmış ve her bir katılımcı formuna bir sıra numarası verilmiştir. Elde edilen cinsiyet, metafor bilgisi ve doğum yılına dair veriler tablolaştırılarak ilgili başlıkların altına eklenmiştir.

Tablo 2. Z kuşağının Siyaset Kavramına Ait Tüm Metaforları (MEÜ)

Form No	Cinsiyet	Metafor Listesi	Doğum Yılı	Form No	Cinsiyet	Metafor Listesi	Doğum Yılı	Form No	Cinsiyet	Metafor Listesi	Doğum Yılı
21-350-287	3K	Su (3)	2002	6	K	Kukla	2003	29	E	Adana	2003
308-349	E	Şekerli Sakız (2)	2003-2001	11	E	Kuru Temizleme	2000	352	K	Agrega	2001
23-318	2K	Köpek (2)	2002 (2)	338	K	Kuruyan Oje	2003	351	E	Ampul	2002
17-327	1E, 1K	Topa (2)	2000-2002	320	K	Kuruyan Ojeyi Beklemek	2001	15	E	Araba	2003
5-309	1E, 1K	Satranç (2)	2000-2001	26	E	Kuş	2002	297	E	Araba Direksiyonu	2000
330-334	1K, 1E	Çöp Kutusu (2)	2003, 1999	310	E	Labirent	2001	324	K	Bakteri	2001
321-14	2K	Çürük Elma (2)	2000-2001	19	E	Lastiğe Benzer	2002	290	K	Barbunya	2003
25-286	2K	Yalan (2)	2002	331	K	Matruşka	2000	4	E	Çıkarların Yürütüldüğü Sistem	2002
317-343	2K	Kargaşa (2)	2003-2001	356	K	Mersin'in Yaz Mevsimi	2000	326	K	Kına	2000
27	K	Boş Teneke	2002	360	K	Meyveli Pasta	2002	311	E	Koltuk	2001
16	K	Boş Balon	2001	294	K	Mum	2001	291	E	Korse	2003
332	K	Cennet Hurması	1998	293	K	Muz	2002	306	E	Tırnağa	2001
358	E	CHP AKP MHP	2003	362	K	Mürekkepli Kalem	2000	303	E	Ucu Açık Kalmış Elektrik Yüklü Kablo	2001
363	K	Çekişmeli Boşanma	2000	325	K	Oje	2002	13	E	Ucu Görünmeyen Çukur	2002
367	E	Çiğköfte	2002	341	K	Oltaya Takılan Balık	2001	313	K	Uçsuz Bucaksız Deniz	2002
7	E	Çobanlık	2002	342	E	Ot	2002	20	K	Vazo	2002
357	E	Çok Giyilmiş Çorap	2002	316	K	Oyun	2003	347	E	Yağ	2002
301	K	Çorap	2002	9	E	Ölmüş Bir Araba	2002	305	K	Yanardağ	2000
307	K	Çöp	2000	329	E	Para	2001	366	E	Yarış Arabası	2002
312	E	Dalda Beklemiş Meyve	2001	285	K	Pasta	2003	296	K	Yarış Oyun	2002
354	E	Deniz	2000	361	K	Pizza	2000	364	E	Yemek	2003
12	K	Devlet	2003	348	K	Ruj	2003	24	K	Erkekler	2001
292	E	Dezenfektan	2001	353	K	Saç Boyası	2000	370	K	Evlilik	2001
333	K	Dipsiz Kuyu	1998	299	E	Sanal Para	2000	345	E	Fosforlu Kalem	2002
368	K	Renkler	2002	371	E	Savaş	2001	322	K	Gökkuşağı	2000
340	E	Doğalgaz	2002	369	E	Savaş Uçağı	2002	344	K	Gül	2000
3	K	Unutulmuş Tatlı	2003	336	K	Sıvı Madde	1997	8	E	Hamur	2002
323	K	Dondurma	2002	337	E	Sigara	2002	289	K	Hazır Meyve Suyu	2001
314	K	Duman	2000	359	E	Siyasilerin Oyunağı	2001	284	E	Hırsızlığın Yasal Halidir	2002
23	K	Elektrikli Süpürge	2002	18	E	Slim	2001	2	K	Hırsızlık	2002

1	E	İdeolojilerin Birbiri ile Çatışması	2002	300	K	Soğuk Suya	2002	335	K	Hiçbir Şeye Benzetemiyorum	1998
22	K	İki Yüzlü İnsanlar	2003	328	E	Kavga	2001	30	E	Şu Anki Hükümet	2003
304	K	Jöle	2003	346	K	Sümküklü Böcek	2001	319	K	Teneke	2002
288	E	Kalitesiz Malzemeden Yapılmış Yapı	2000	295	K	Süt	2000	315	K	Tesbih	2002
339	E	Kanser Hücresi	2000	302	K	Şampuan	2002	355	K	Kavun	2003
298	K	Kapı	2000	365	K	Şeker	2001				

Tablo 2’de MEU’ndeki öğrencilere ait bilgiler ve metafor listesi yer almaktadır. Araştırmaya katılan 118 öğrencinin %40,67’si (48) erkek öğrencilerden oluşurken; %59,32’si (70) kadın öğrencilerden oluşmaktadır. Öğrencilerin kadın-erkek sayısındaki nicelik farkından dolayı vermiş oldukları cevapların cinsiyet açısından değerlendirilmesi doğru sonuçlar vermeyeceği için cinsiyet değişkenine bağlı olarak analiz yapılmamıştır.

Araştırma evrenini 1998-2003 yılları arasında doğan Z kuşağı oluşturmaktadır. Dolayısıyla araştırmanında amacına uygun olarak Z kuşağının “*siyaset*” kavramına dair metaforik algılarının ölçülmesi aynı yaş grubundaki kişilere yapılmıştır. Bu nedenle çalışmanın da içeriğini oluşturan kısım Z kuşağının “*siyaset*” kavramına dair metaforik algıları olup; ayrıca katılımcıların yaşını analiz etme ihtiyacı duyulmamıştır.

Tablo 2’ye göre 118 öğrenci tarafından 109 farklı metafor elde edilmiştir. Elde edilen metaforlar neredeyse %93 oranında birbirinden farklı olarak bulunmuştur. 9 öğrenci dışında 109 öğrenci birbirinden farklı metaforlar kullanarak siyaset kavramını açıklamaya çalışmıştır. Ayrıca Tablo 2’de yer alan; “*barbunya, oyun, ölmüş bir araba, dolapta unutulmuş tatlı, sümküklü böcek, şu anki hükümet, tesbih, hiçbir şeye benzetemiyorum ve kapı*” metaforları gerekçeleri ile aralarında anlamlı bir ilişki kurulamadığı için temaların oluşturulmasına dâhil edilmemiştir.

Tablo 3. Z kuşağının Siyaset Kavramına Ait Tüm Metaforları (ÇOMÜ)

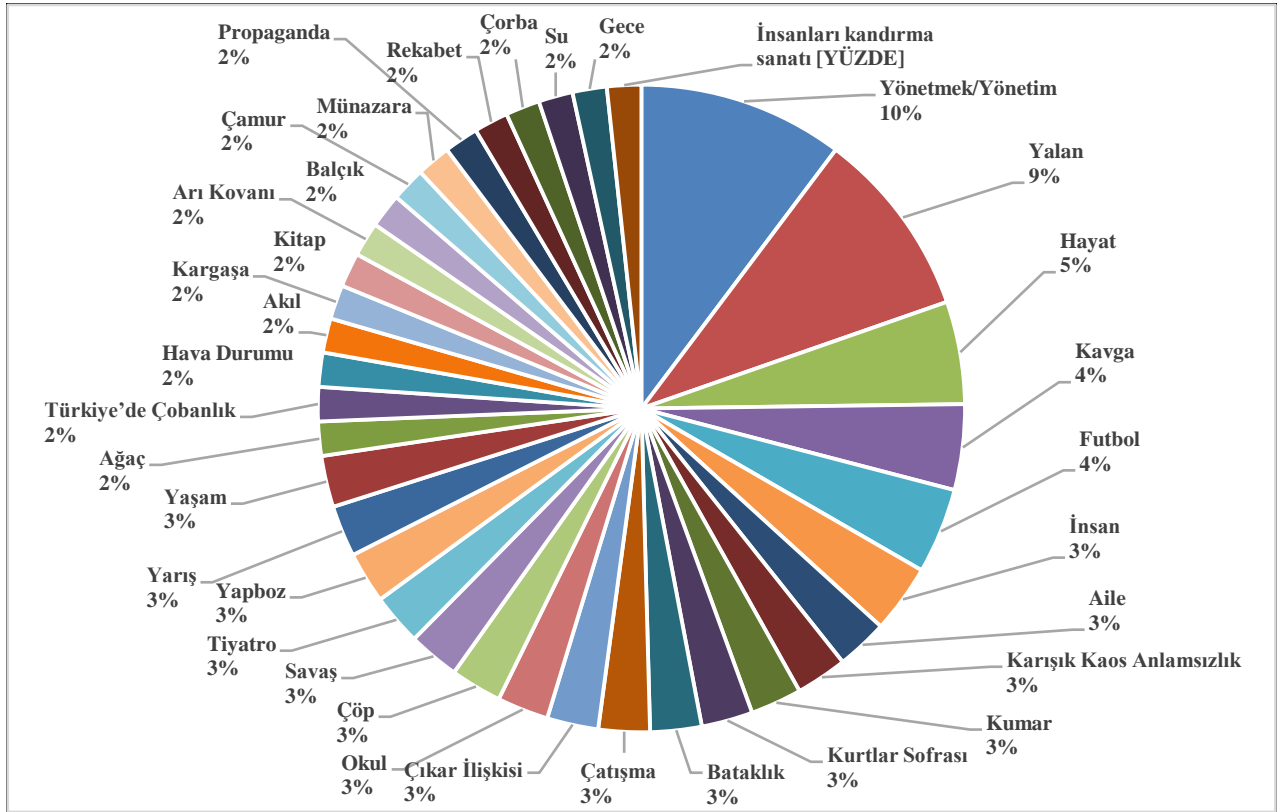
Form No:	C	Metafor Listesi	Doğum Yılı	Form No:	C	Metafor Listesi	Doğum Yılı	Form No:	C	Metafor Listesi	Doğum Yılı
118-186-141-234-235-236-237-115-233-193-281-254	6E, 6K	Yönetmek/ Yönetim /12	2002	152	K	Karışık Bir Geometri Sorusu	2001	50	K	Ağız	2001
275-92-174-219-241-247-57-257-136-18-85	8E, 3K	Yalan (13)	2002	238	E	Kesin İrade	2002	41	K	Akıntıya Kapılmak	1997
44-226-182-93-36-55	4E, 2K	Hayat (6)	1999	258	E	Komedi Gösterisi	1999	37	K	Anayasa	2000
168-272-106-176-103	3E, 2K	Kavga (5)	2001	221	E	Koşudur	2000	150	E	Araba Mezarlığı	2002
138-205-246-88-91	5E	Futbol (5)	2001	274	E	Kötü	2002	43	E	At Binmek	2001
295-195-194-213-102	3E, 1K	İnsan (4)	2000	240	E	Lezzetsiz Güzel Görünen Bir Yemek	2002	210	K	Kavga	1999
181-248-270	2E, 1K	Aile (3)	2002-2000	231	E	Mahalle Kahvesi	2001	48	E	Baba Oğul	1999
99-135-185	3K	Karışık Kaos (3)	2001	86	K	Maske	2003	109	K	Bakım Evi	2001
266-206-38	2K, 1E	Kumar (3)	2001	215	K	Menfaat	2001	84	E	Beyaz Yalanlar	2002
68-70-250	2K, 1E	Kurtlar Sofrası (3)	2000	137	E	Mikrofon	2001	124	E	Bir Bilim Dalı	2003
127, 269, 69	2E, 1K	Bataklık (3)	2000	149	E	Millet İçin Önemli Bir Mesele	2000	97	K	Bir Ülkenin Düzen ve Uyum	2002

59-61-177	2K, 1E	Çatışma (3)	1997	133	K	Milletin Dili	2003	128	K	Birden Çok Yemek	2001
72-171-230	K, E	Çıkar İlişkisi (3)	2001	189	E	Okyanus	2002	178	E	Birinin Masal Okuması	2001
253-255-169	2E, 1K	Okul (3)	1999	42	K	Ortak Yaşam	2001	82	K	Boş Bir Yerde Çıkan Yüksek Ses	2002
87-282-130	3K	Çöp (3)	2002	123	E	Parçası Bulunmayan Yapboz	2001	263	E	Boş Ortam	2001
126 - 196-131	K, 2E	Savaş (3)	2001	79	E	Pembe Yalanlar	2002	278	E	Bukalemun	1996
154-279-132	2K, 1E	Tiyatro (3)	2000	80	E	Pinokyo Hikâyesi	2001	145	E	Çiçek Sulamak Gibidir	2001
222-224-225	2K, 1E	Yapboz (3)	2002	139	E	Popülerlik	2001	100	K	Çocuk	2003
121-159-283	2E, 1K	Yarış (3)	2002	208	K	Puzzle	2001	143	E	Daimî	2001
32-260-62	3E	Yaşam (3)	2000	203	E	Reklam	2001	94	K	Dal	2001
167-207	2K	Ağaç (2)	2001-2002	83	K	Sağlığımız	1999	74	K	Dedikodu	2003
232-245	2E	Çobanlık (2)	2000	162	E	Sakız	2001	129	K	Deniz	2001
46-252	2K	Hava Durumu (2)	2000	199	K	Salata	2001	251	K	Devlet	2002
45-146	E, K	Akil (2)	2001	175	K	Sanat	2001	148	E	Dil Becerisi	2002
204-95	K, E	Kargaşa (2)	2000	262	E	Satranç	2002	117	E	Doğa	2000
51-49	E, K	Kitap (2)	2001	197	K	Çürük	2002	202	E	Plan	2001
264-271	2K	Arı Kovanı (2)	2001	53	E	Serengeti	2000	157	K	Bilinç	2002
47-105	K, E	Balçık (2)	2001	216	E	Siyah Poşet	1991	187	E	Heykeltıraşlık ve Ressamlık	1996
227-228	2K	Çamur (2)	2000	191	E	Kumar	2002	90	K	İğrenç	2002
60-76	2K	Münazara (2)	2000	280	E	Şirket	2001	229	E	İki Cambazın Bir İpte Oynaması	2001
242-243	2E	Propaganda (2)	2001	164	K	Takım ve Parti	2003	40	K	İki Yüzlü İnsanlar	2000
156-122	E, K	Rekabet (2)	2002	265	K	Tartışma	2001	190	K	İktidar	2001
267-125	2E	Çorba (2)	2002	67	K	Temizlenmemiş Bir Havuz	2001	52	K	İlişki Yaşamak Gibidir	2000
201-35	2E	Su (2)	2000	66	E	Tepeden Bakılan Manzara	2000	195	E	İnsan İlişkileri	2001
54-179	E, K	Gece (2)	2001	158	K	Terazi	2003	78	K	İnsanlar Siyaseti Ülkeyi Düşündüklerinden	2000
183-160	2E	İnsanları Kandırma Sanatıdır (2)	2000	116	E	Terzi	2001	56	E	İp Üzerinde Cambaz Olmak	2001
34	E	Doğru Yönetilme İdeası	2000	89	E	Ticaret	2003	259	K	Kalem	1999
96	E	Dolandırıcılık	2001	214	E	Topluluk Birleşmesi	2001	198	E	Kamuya	2002
166	K	Döner Kapı	2001	110	K	Toplum	2000	147	K	Halterciler	2002
249	E	Dönme Dolap	1999	73	K	Türkiye	2002	101	E	Hasta Bir Adam	2002
107	K	Düşünce	2003	31	K	Uzay	2001	200	K	Hayatın Bir Akışı Yansıması	2001

151	K	Düzen	1998	75	E	Üniversite Arkadaşlığı	2003	39	K	Zengin Orta Yaşlı Erkek	2000
58	K	Erkeklerin Aile Reisi Olmak İstemesi	2000	223	K	Virüs	2002	172	K	Zıt Kutuplar	2003
276	K	Girdap	2001	81	E	Yara	2002	192	E	Zor	1999
163	E	Gökkuşluğu	1999	142	K	Yer Altı Dünyası	1999	218	E	Zekâ Oyunu	2002
273	E	Güç	2002	184	K	Güzel Aktör Olmak	1989	170	E	Günümüzde Yapılan Yanlış	2002
119	K	Fikirlerini Açıkça Belli Etmek	2001	33	K	Zehirli Bir Bal	1997				

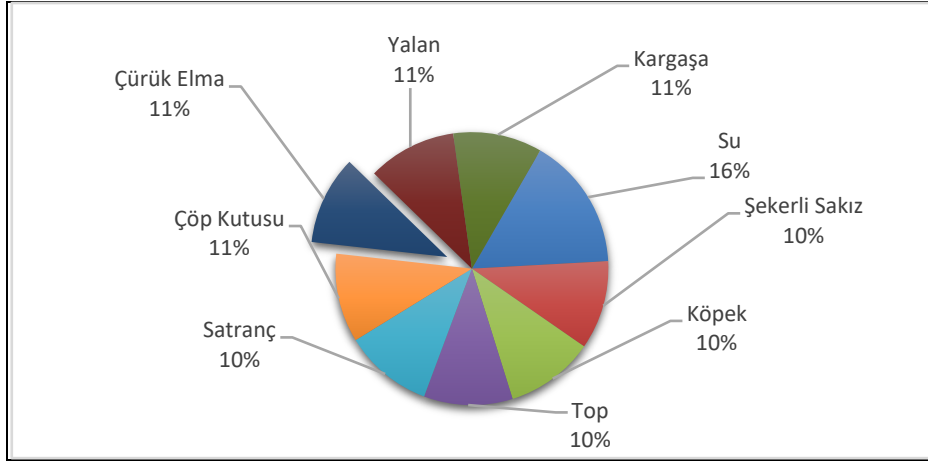
Tablo 3'e göre araştırmaya katılan kişi sayısı 253 kişidir. 253 kişinin %47,43'ünü (120) kadın öğrenciler oluştururken; %52,56'sını (133) erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Katılımcılardan 32 kişinin görüşme formuna herhangi bir yanıt vermemesi üzerine değerlendirmeye alınmamıştır. 222 kişiden elde edilen metaforlar tablolştırılmıştır. 222 Katılımcının vermiş olduğu cevaplara göre oluşturulan Tablo 3'de görüldüğü üzere birbirinden farklı toplam 141 metafor elde edilmiştir. MEÜ, öğrencilerinden farklı olarak ÇOMÜ öğrencilerinin ortak belirlediği metaforların çok olduğu görülmektedir. Bu metaforlara dair detaylı bilgi Şekil 1'de yer almaktadır.

Şekil 1. ÇOMÜ "Siyaset" Kavramına İlişkin En Sık Kullanılan Metafor Listesi

Şekil 1'e göre kendini tekrar eden metaforlar içerisinde 12 kişi ile en çok kullanılan metafor "siyaset" kavramının yönetime benzetilmesidir. 11 kişi ile en çok kullanılan bir diğer metafor ise "Yalan" iken; 6 kişi "hayat", 5 kişi "futbol", 5 kişi "Kavga", 4 kişi "İnsan", 3 kişi "Aile", 3 kişi "Yaşam", 3 kişi "Kumar", 3 kişi "Kurtlar Sofrası", 3 kişi "Savaş", 3 kişi "Okul", 3 kişi "Tiyatro", 3 kişi "Çıkar İlişkisi", 3 kişi "Bataklık", 3 kişi "Çatışma", 3 kişi "Çöp", 3 kişi "Karışık Kaos Anlamsızlık", 3 kişi "Yapboz", 3 kişi "Yarış", 2 kişi "Ağaç", 2 kişi "Arı Kovanı", 2 kişi "Akıl", 2 kişi "Balçık", 2 kişi "Çamur", 2 kişi "Çorba", 2 kişi "Gece", 2 kişi "Hava Durumu", 2 kişi "İnsanları Kandırma Sanatı", 2 kişi "Kargaşa", 2 kişi "Kitap", 2 kişi "Münazara", 2 kişi "Propaganda", 2 kişi "Rekabet", 2 kişi "Su", 2 kişi "Türkiye'de Çobanlık" metaforunu kullanmıştır.

Şekil 2. MEÜ “Siyaset” Kavramına İlişkin En Sık Kullanılan Metafor Listesi

Şekil 2’ye göre bazı metaforlar ise birden fazla kişi tarafından kullanılmıştır. Bu metaforlar ise “su (3), çöp kutusu (2), satranç (2), şekerli sakız (2), yalan (2), köpek (2), top (2), çürük elma (2), kargaşa (2)” kavramlarıdır.

Siyaset kavramına yönelik elde edilen verilerden farklı kategoriler oluşturulmuştur. Bu kategorilerin yer aldığı cevaplar tablolar halinde verilerek yorumlanmıştır. Çanakkale ve MEÜ’ndeki öğrencilerin gerekçelerine göre oluşturulan kategoriler 15 temada toplanmıştır. Bu temalar (MEÜ için); “siyasetin bozulma özelliği”, “kalıcı olmama yönü” ve “zarar verme/olumsuz etkileme yönü” iken, (ÇOMÜ için); “iletişim”, “yalan söyleme yönü”, “yönetme özelliği”, “birlik/beraberlik içerisinde güçlü olma özelliği”, “çıkar temelli olma”, “siyasetin gerekliliği”, “ideolojik bakış açısı” ile (MEÜ-ÇOMÜ için ortak); “mücadele etme özelliği”, “görünen ile gerçeğin uyumsuzluğu”, “şekil alma özelliği”, “değişkenlik gösterme özelliği” ve “güvenilir ve şeffaf olmama özelliği” şeklinde belirlenmiştir.

Toplam 15 temanın 3 teması MEÜ öğrencilerinin verilerinden oluşurken; 7 tema ÇOMÜ öğrencilerinin verdiği cevaplardan oluşturulmuştur. Diğer 5 tema ise her iki üniversiteden elde edilen verilere göre ortak gerekçelere sahip olanlardan oluşturulmuştur.

4.1. Mersin Üniversitesi (MEÜ) Verileri Analizi

Çalışma kapsamında MEÜ’nden araştırmaya katılan 118 öğrencinin görüşme formları incelendiğinde verdikleri yanıtlardan toplam 8 tema oluşturulmuştur. Bu temalardan 3’ü diğer temalardan ayrı değerlendirilmiş olup; 5 tema ÇOMÜ verileri ile ortak tema olarak belirlenmiştir. Ortak temalara ait metafor ve gerekçeler araştırmanın “Ortak Temalar” bölümünde detaylı olarak incelenmiştir. Ortak temalar dışında kalan 3 tema ise “siyasetin bozulma özelliği, kalıcı olmama yönü ve zarar verme/olumsuz etkileme yönü” şeklinde belirlenmiştir.

4.1.1 Tema 1: Siyasetin Olumsuz Etkilemesi ve Zarar Verme Yönü

Araştırmaya katılan öğrencilerin vermiş olduğu cevaplara göre siyasetin “zarar verme ve olumsuz etkileme” kategorisinde değerlendirilen toplam 9 görüşme formu vardır. Bu formlardan hareketle hazırlanan Tablo 4’de, katılımcılar tarafından belirtilen metaforlar ve gerekçeleri detaylı olarak gösterilmiştir.

Tablo 4. Siyasetin Zarar Verme / Olumsuz Etkileme ile İlgili Metaforlar ve Gerekçeleri

Form No:	Cinsiyet	Doğum Yılı	Metafor	Gerekçesi
14	K	2001	Çürük elma	Elmanın en güzel yeri yedikten sonra gelir
300	K	2002	Soğuk suya	Çok içersen boğazın ağrır
303	E	2001	Ucu açık kalmış elektrik yüklü kablo	Dokunursan çarpar
324	K	2001	Bakteri	Bazı bakteriler insanlara zarar verir
339	E	2000	Kanser hücresi	Sinsi sinsi yayılır işliyor içimize
347	E	2002	Yağ	Yemeğe az koysan dibi tutar çok koysan yemek yenmez
355	K	2003	Kavun	Çok yiyince boğazım şişmiş gibi hissederim
356	K	2000	Mersin'in yaz mevsimi	Yapış yapış çekilir gibi değil
364	E	2003	Yemek	Ekşiyince yiyemezsin

Tablo 4'e göre katılımcılar siyaseti “*çürük elma, soğuk su, ucu açık kalmış elektrik yüklü kablo, bakteri, kanser hücresi, yağ, kavun, Mersin'in yaz mevsimi ve yemek*” metaforlarını kullanarak açıklamıştır. Katılımcıların metaforlarına bağlı olarak belirttikleri gerekçeler incelendiğinde siyasetin olumsuz etkilediğini ve zarar verme yönünün olduğunu ifade etmek mümkündür.

4.1.2. Tema 2: Siyasetin Kalıcı Olmama Yönü

Araştırmaya katılan öğrencilerin vermiş olduğu cevaplara göre siyasetin “*siyasetin kalıcı olmama yönü*” kategorisinde değerlendirilen toplam 13 görüşme formu vardır. Bu formlardan hareketle hazırlanan Tablo 5'te, katılımcılar tarafından belirtilen metaforlar ve gerekçeleri detaylı olarak gösterilmiştir.

Tablo 5. Siyasetin Kalıcı Olmaması ile İlgili Metaforlar ve Gerekçeleri

Form No:	Cinsiyet	Doğum Yılı	Metafor	Gerekçesi
292	E	2001	Dezenfektan	Önce biraz serinletir ama kısa süre sonra yine aynı
16	K	2001	Boş balon	İğne batırınca pof diye söner
294	K	2001	Mum	Bir süreden sonra erir ve söner
301	K	2002	Çorap	Bir süre sonra kullanılmaz hale gelir
320	K	2001	Kuruyan ojeyi beklemek	Bir yere dokununca silinir
323	K	2002	Dondurma	Güneşte erimesi gibidir yalanların ortaya çıkması
325	K	2002	Oje	Bir süre sonra kurur
326	K	2000	Kına	Günler ilerledikçe etkisi azalır
338	K	2003	Kuruyan oje	Kuruyunca hiçbir işe yaramıyor şimdiki siyaset gibi
345	E	2002	Fosforlu kalem	Çok kullanınca bir işe yaramıyor çöp olmaktan başka
353	K	2000	Saç boyası	Bir süre sonra etkisi bitiyor
354	E	2000	Deniz	Fazla dalarsan seni boğar
365	K	2001	Şeker	Önce güzel sonra ağızda yapış yapış bir tat bırakır

Tablo 5'e göre katılımcılar siyaseti “*dezenfektan, boş balon, mum, çorap, kuruyan ojeyi beklemek, dondurma, oje, kına, kuruyan oje, fosforlu kalem, saç boyası ve deniz*” metaforlarıyla açıklamıştır. Çalışmada elde edilen verilere göre siyasetin insan hayatında belirli dönemlerde var olduğunu ve diğer dönemlerde insan hayatında kalıcı olmadığını ifade eden 13 cevap vardır. Katılımcıların gerekçelerine bakıldığında siyasetin kalıcı olmadığını, “*bir süre sonra etkisi bitiyor*” (353, K, 2000) ya da “*iğne batırınca pof diye söner*” (16, K, 2001) örnekleriyle açıklamak mümkündür.

4.1.3. Tema 3: Siyasetin Bozulma Özelliği

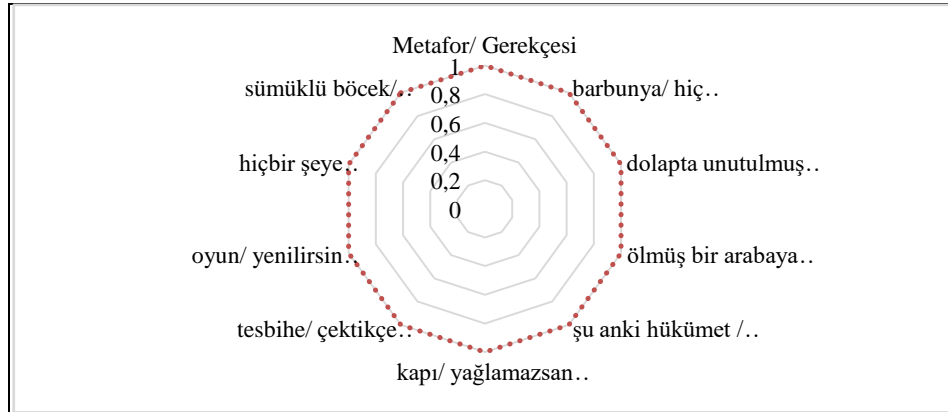
Çalışmada elde edilen verilere göre siyasetin “bozulma”, şekil değiştirme veya süreç içerisinde pejoratif anlamda değişikliğe uğrama yönünün olduğu tespit edilmiştir. Araştırmaya katılan kişilerden 8’inin metafor ve gerekçeleri Tablo 6’da gösterilmektedir.

Tablo 6. Siyasetin Bozulma Özelliği ile İlgili Metaforlar ve Gerekçeleri

Form No:	Cinsiyet	Doğum Yılı	Metafor	Gerekçesi
308	E	2003	Şekerli sakız	Çiğnedikçe tadı bozulur
311	E	2001	Koltuk	Kullandıkça eskitir ve yıpratırız
312	E	2001	Dalda beklemiş meyve	Çok beklerse dalda alıç bile çürür
321	K	2000	Çürük elma	Her seferinde çürük çıkıyor
349	E	2001	Şekerli sakız	Çiğnedikçe tadı bozulur
351	E	2002	Ampul	Zamanı dolunca bozulur
20	K	2002	Vazo	Çarptığında tuz buz olur
295	K	2000	Süt	Son kullanma tarihi gelince kullanmayın zehirler insanı

Tablo 6’ya göre araştırmaya katılan kişilerin metaforları; “şekerli sakız, koltuk, dalda beklemiş meyve, çürük elma, şekerli sakız, ampul, vazo ve süt” şeklindedir. Metaforlara bağlı olarak geliştirdikleri gerekçeler incelendiğinde siyaseti “şekerli sakıza benzeten” 308E, “çiğnedikçe sakızın tadının bozulduğunu” ifade ederken; siyasetinde aktif olarak kullanıldığında zamanla bozulmaların olacağını metaforik anlatımla açıkladığını ifade etmek mümkündür.

Şekil 3. Değerlendirme Dışında Kalan Bazı Metaforlar ve Gerekçeleri

MEÜ’ndeki öğrencilerin “siyaset” kavramına dair metaforik algıları tablolar halinde önceki sayfalarda gösterilmiştir. Şekil 3’te ise 9 öğrenci tarafından oluşturulan metaforlar ve gerekçeleri gösterilmiştir. Ancak oluşturulan 9 metafor ve gerekçeleri arasında anlamlı bir ilişki kurulamadığı için herhangi bir kategori içerisinde değerlendirilememiştir. Bunlar;

- “Siyaset sümüklü böceğe benzer. Çünkü midemi bulandırıyor” (346, Kadın, 2001).
- “Siyaseti hiçbir şeye benzetemiyorum. Çünkü ilgi alanım değil” (335, Kadın, 1998).
- “Siyaset oyuna benzer. Çünkü yenilirsın ağlarsın” (316, Kadın, 2003).
- “Siyaset tesbihe benzer. Çünkü çektikçe Allah dersin” (315, Kadın, 2002).
- “Siyaset kapıya benzer. Çünkü yağlamazsan gıcırda” (298, Kadın, 2000).
- “Siyaset şu anki hükümete benzer. Çünkü çok şükür kötünün iyisiyiz” (30, Erkek, 2003).
- “Siyaset ölmüş bir arabaya benzer. Çünkü satın aldın mı elinde kalır” (9, Erkek, 2002).
- “Siyaset dolapta unutulmuş tatliya benzer. Çünkü çok seversen onu unutursun” (3, Kadın, 2003).

- “Siyaset barbunyaya benzer. Çünkü hiç sevmiyorum tadını” (290, Kadın, 2003).

4.2. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Verileri Analizi

Araştırmanın bu kısmında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi öğrencilerinden elde edilen veriler analiz edilmiştir. Bu bağlamda araştırmaya katılan 253 öğrencinin verdiği cevaplara göre 12 tema belirlenmiştir. Bu temalardan 7’si diğer temalardan ayrı değerlendirilmiş olup; 5 tema MEÜ verileri ile ortak tema olarak belirlenmiştir. Ortak temalara ait metafor ve gerekçeler araştırmanın “Ortak Temalar” bölümünde detaylı olarak incelenmiştir. Ortak temalar dışında kalan 7 tema ise; “iletişim, yalan söyleme yönü, yönetme özelliği, birlik/beraberlik içerisinde güçlü olma özelliği, çıkar temelli olma, siyasetin gerekliliği ve ideolojik bakış açısı” şeklinde ifade edilebilir.

4.2.1. Tema 1: İletişim

Araştırmaya katılan öğrencilerin “siyaset” kavramına dair vermiş oldukları cevaplara göre metaforlar ve gerekçeleri incelendiğinde oluşturulan ilk tema iletişim olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda verilen yanıtlar Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. Siyasetin İletişim Özelliği ile İlgili Metaforlar ve Gerekçeleri

Form No:	Cinsiyet	Doğum Yılı	Metafor	Gerekçesi
50	K	2001	Ağız	Hiç susmaz
137	E	2001	Mikrofon	Günümüz siyasetinde önüne gelen konuşuyor
188	K	2000	İnsanlar	Ağzı olan konuşur
203	E	2001	Reklam	Kim daha iyi pazarlarsa o kazanır
76	K	2001	Münazara	Ağzı iyi laf yapan kazanır
119	K	2001	Fikirlerini açıkça belli etmek	Kişi kendi fikrini dile getirebilir
178	E	2001	Birinin masal okuması	Siyasetçilerin diksiyon ve hitabeti kuvvetlidir

Tablo 7’ye göre araştırmaya katılan 7 öğrenci siyaset kavramını “ağız, mikrofon, insanlar, reklam, münazara, fikirlerini açıkça belli etmek ve birinin masal okuması” metaforları ile açıklamıştır. Bu metaforlara bağlı olarak ifade ettikleri gerekçeler ise siyasette iletişimin çok önemli olduğunu göstermektedir. Örneğin “Siyaset münazaraya benzer. Çünkü ağzı iyi laf yapan kazanır” (79, Kadın, 2001), yanıtı etkili iletişime örnek olarak verilebilir. Tablo 7 haricinde siyasetin doğrudan olmasa da dolaylı olarak iletişim yönünü gösteren veriler elde edilmiştir. Buna göre;

- Siyasetin etkileyici olma özelliği vardır. Örneğin:
 - “Siyaset dil becerisi ve insanı kandırmaya benzer. Çünkü insanları kendi tarafına çekmek ve dil becerisi için lazımdır” (148, Erkek, 2002).
- Siyasetin çatışmacı olma özelliği vardır. Örneğin:
 - “Siyaset yaşamsal edinimlerin yansımaları gibidir. Çünkü hayattaki çatışmaların tümü gibi politika sahnesinde eylemlerin göstergesidir” (62, Erkek, 2001).
 - “Siyaset kavgaya benzer. Çünkü her zaman zıt karışıklıklar çıktığı için insanlar birbirine düşer” (168, Erkek, 2001).
 - “Siyaset zıt kutuplar gibidir. Çünkü öyle olmadığını bildiğin bir şeyi bile gereksiz eleştirirsin” (172, Kadın, 2003).
 - “Siyaset kavga gibidir. Çünkü herkes siyasette belli bir görüşü savunurken tartışır” (176, Kadın, 2001).
 - “Siyaset çatışmaya benzer. Çünkü sürekli itişirler” (177, Erkek, 2001).
 - “Siyaset tartışmaya benzer. Çünkü farklı görüşler tartışır” (265, Kadın, 2001).
 - “Siyaset kargaşaya benzer. Çünkü sürekli tartışma çıkar” (204, Kadın, 2000).

4.2.2. Tema 2: Yalan Söyleme Yönü

Araştırmaya katılan öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara göre oluşturulan ikinci tema ise “*siyaset*” kavramının yalan söyleme özelliği ile ilgili olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda verilen yanıtlar tablo 8’de gösterilmiştir.

Tablo 8. Siyasetin Yalan Söyleme Özelliği ile İlgili Metaforları ve Gerekçeleri

Form No	Cinsiyet	Doğum Yılı	Metafor	Gerekçesi
33	K	1997	Zehirli bir bal	Yalan dolan makara içerir
55	E	2000	Hayat	Yalan söylemeyi beceren siyasette kalır
57	E	2000	Yalan makinası	Önüne gelen doğru söylediğini sanıp makine gibi milleti kandırmaya çalışır
79	E	2002	Pembe yalanlar	Daha iyi yalan atanın kazandığı bir şeydir
80	E	2001	Pinokyo hikâyesi	Yalan çoktur
84	E	2002	Beyaz yalanlar	Gerektiği yerde iyi amaçla kullanılabilir
92	E	2002	Yalan	Herkes söyler
96	E	2001	Dolandırıcılık	Hep kandırılıyorum
102	E	1999	İnsan	İnsan ve yalan bir bütündür
136	E	2002	Yalan sanatı	Kandıran kazanır
170	E	2002	Günümüzde yapılan yanlış	Siyaset yapacak kadar dürüst değil
174	K	2000	Yalan	Her şey menfaat
180	E	2001	Yalanlar	Herkes yalan söyler
183	E	2000	İnsanları kandırma sanatı	Hep yalan söyleyenler kazanır
219	E	2001	Yalan	Yalan sanattır
241	E	2000	Yalan	Yalansız olmaz
243	E	2002	Propaganda	Yalandır
250	E	2000	Kurtlar sofrası	En güzel yalanı söyleyen kazanır
257	K	2002	Yalan mekanizması	Siyasetçiler yalancı
275	E	2002	Yalan	İyi söyleyen kazanır
105	E	2001	Balçık	Çamur atma işidir

Tablo 8’e göre araştırmaya katılan 21 öğrenci siyasetin gerçekdışı beyanlarda bulunduğunu, bu yönde bir algının olduğunu ve kişileri yanılttığını ifade eden metaforlar ve gerekçeler oluşturmuştur. Buna göre “*zehirli bir bal, hayat, yalan makinası, pembe yalanlar, pinokyo hikâyesi, beyaz yalanlar, yalan (6), dolandırıcılık, insan, yalan sanatı, günümüzde yapılan yanlış, insanları kandırma sanatıdır, propaganda, kurtlar sofrası, yalan mekanizması ve balçık*” metaforları elde edilmiştir. Elde edilen bu metaforların gerekçelerine bakıldığında ise katılımcıların vermiş oldukları cevapların ortak noktası; siyasetin gerçekdışı ifadeler içeriyor olması ve yalan beyanların siyasette yaygın olarak tercih ediliyor olmasıdır.

4.2.3. Tema 3: Yönetme Özelliği

Araştırmaya katılan öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara göre oluşturulan üçüncü tema “*siyaset*” kavramının yönetme özelliği ile ilgili olarak belirlenmiştir. Yönetim, belirli bir amaç veya amaçları gerçekleştirmek için iş birliği içinde yürütülen bir grup faaliyetidir (Eryılmaz, 2015:3). Bu bağlamda siyasetin yönetim veya yönetmek ile ilgili metaforları Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 9. Siyasetin Yönetme ile İlgili Metaforları ve Gerekçeleri

Form No	Cinsiyet	Doğum Yılı	Metafor	Gerekçesi
175	K	2001	Sanat	Herkesin işi değil
37	K	2000	Anayasaya	Yönetimini anlamayan yönetemez
43	E	2001	At binmek	Mekanizmayı kontrol etmek yol
118	E	2002	Yönetmek	Karar alırsın
186	E	2000	Yönetim	Sonucunda kararlar alınır
281	E	2000	İnsanları yönlendirebilmek	Bazen yalanda olsa insanları etki altına alabilmek gerekli
279	K	2001	Tiyatro	Herkes baş tarafından kendisine biçilen role bürünür
280	E	2001	Şirket	En az işi yapan en çok saray alır
141	K	2000	Yönetim	Yönetim için gereklidir
254	E	2001	Hükmetme	İnsanlara istediği gibi hükmediyor
256	K	2001	TBMM	Devlet işlerini düzenler ve yürütür
273	E	2002	Güç	Elinde bulunduran güç sahibi olur
270	K	2001	Aile içi davranış	Babam ne derse o olur onu devirmek biraz zordur

Tablo 9'a göre siyasetin yönetme ile ilgili metaforları “*sanat, anayasaya, at binmek, yönetmek, yönetim (2), insanları yönlendirebilmek, tiyatro, şirket, hükmetme, TBMM, güç ve aile içi davranış*” şeklinde belirlenmiştir. Tablo 9'a göre 12 farklı metafor elde edilse de gerekçeleri incelendiğinde siyasetin yönetme özelliğinin ortak gerekçe olduğu değerlendirilmiştir. Siyasetin yönetme özelliğinin, araştırmaya katılan Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümü öğrencileri tarafından en çok kullanılan tema olması da bölümde okutulan derslerin içeriği ile ilgili olduğu söylenebilir. Örneğin Heywood (2013), Siyaset adlı kitabında siyasetin “*hükümet etme sanatı*” olduğunu açıklamaktadır.¹ “*Siyaset hükmetmeye benzer. Çünkü insanlara istediği gibi hükmeder*” (254, Erkek, 2001) yanıtı Heywood'un tanımına örnek olarak verilebilir.

4.2.4. Tema 4: Birlik/Berberlik İçerisinde Güçlü Olma Özelliği

Araştırmaya katılan öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara göre oluşturulan dördüncü tema “*siyaset*” kavramının birlik/berberlik içerisinde güçlü olma özelliği ile ilgili olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda verilen yanıtlar Tablo 10'da gösterilmiştir.

Tablo 10. Siyasetin Birlik/Berberlik İçerisinde Güçlü Olma Özelliği ile İlgili Metaforları ve Gerekçeleri

Form No:	Cinsiyet	Doğum Yılı	Metafor	Gerekçesi
167	K	2002	Ağaç	Köklenir ve büyür
42	K	2001	Ortak yaşam	İnsanların bir arada yaşamak için oluşturdukları bir oluşturu
110	K	2000	Toplama	İnsanlarla var olur
214	E	2001	Topluluk birleşmesi	Topluluklar birleşir yapar
224	K	2002	Yapboz	Birleşmesi gerekir, parçalanırsa vatan yok olur
225	E	2000	Yapboz	Birleşen parçaları var
264	K	2001	Arıkovanı	Bir düzen ve işleyiş içinde olmalıdır
271	K	2001	Arıkovanı	Birden çok kişinin fikri ve düşüncesiyle oluşur

Tablo 10'a göre siyaset “*ağaç, ortak yaşam, toplama, topluluk birleşmesi yapboz (2), arıkovanı (2)*” metaforları ile ifade edilmiştir. Buna göre siyaset, birlik ve beraberlik içerisinde güçlü olmayı gerektirir. Örneğin “*Siyaset ağaç gibidir. Çünkü köklenir ve büyür*” (167, Kadın, 2002) Bir diğer örneğe göre “*Siyaset ortak yaşama benzer. Çünkü insanların bir arada yaşamak için oluşturdukları bir oluşturu*” (42, Kadın, 2001). Tablo 10'da yer alan cevapların dışında siyasetin birlik/berberlik ve güçlü olma temasının alt temaları olarak “*siyasetin dengeli olma özelliği, destek görme ihtiyacı ve ortak amaç özelliği*” belirlenmiştir.

1 Ayrıntılı bilgi için bkz: Heywood, 2013:23.

- Siyasetin dengeli olma özelliği vardır. Örneğin:
 - “Siyaset İlişki yaşamak gibidir. Çünkü bir taraf hep üstünlük kurmaya çalışsa da her koşulda eşitken ilişki daha sağlıklı olur” (52, Kadın, 2000).
 - “Siyaset terazi gibidir. Çünkü bir tarafa fazla yüklenilirse diğer taraf havada kalır” (158, Kadın, 2003).
- Siyasetin destek görme ihtiyacı vardır. Örneğin:
 - “Siyaset zengin orta yaşlı erkek işine benzer. Çünkü paralı ve yaşlı değilsen siyasete giremezsin girsene bile hayatta kalamazsın” (39, Kadın, 2000).
 - “Siyaset labirent gibidir. Çünkü bazen içinden çıkmak mümkün değil rehber ihtiyacı duyarsın” (310, Erkek, 2001).
- Siyasetin ortak amaç özelliği vardır. Örneğin:
 - “Siyaset okula benzer. Çünkü okula gelen herkesin bir amacı vardır” (169, Erkek, 2002).
 - “Siyaset aile gibidir. Çünkü hep bir paydada buluşulur” (181, Erkek, 2002).
 - “Siyaset evliliğe benzer. Çünkü ortak bir amaç için çalışırlar: mutluluk” (370, Kadın, 2001).

4.2.5. Tema 5: Çıkar Temelli Olma

Araştırmaya katılan öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara göre oluşturulan beşinci tema “siyaset” kavramının çıkar temelli olma özelliği ile ilgili olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda verilen yanıtlar Tablo 11’de gösterilmiştir.

Tablo 11. Siyasetin Çıkar Temelli Olması ile İlgili Metaforları ve Gerekçeleri

Form No:	Cinsiyet	Doğum Yılı	Metafor	Gerekçesi
68	K	2000	Kurtlar sofrası	Zayıf olan her zaman kaybeder
70	E	2000	Kurtlar sofrası	Her zaman yalnızsındır
72	K	2001	Çıkar ilişkisi	Çıkarı olmayanın işi olmaz
75	E	2003	Üniversite arkadaşlığı gibidir	Çıkara dayanır
85	E	2002	Yalanlarla dolu bir dünya	Herkes kendi çıkarı için davranır
171	E	2001	Çıkar ilişkisi	Herkes kendini düşünür
215	K	2001	Menfaat	İşinize en çok yarayan şeyi yaparsınız
230	E	2000	Ekmek kapısına	Kendi çıkarları doğrultusunda çalışır
242	E	2001	Propaganda	Sesi yükselen kazanır
272	K	2001	Kavga	Herkes kendi çıkarı için davranır
89	E	2003	Ticaret	Parayı veren düdüğü çalar
195	E	2001	İnsan ilişkileri	Denge ve çıkarlarda oluşur

Tablo 11’e göre metaforlar “kurtlar sofrası (2), çıkar ilişkisi (2), üniversite arkadaşlığı, yalanlarla dolu bir dünya, menfaat, ekmek kapısı, propaganda, kavga, ticaret ve insan ilişkileri” şeklinde ifade edilmiştir. Metaforlara bağlı geliştirilen gerekçeler incelendiğinde ise siyasetin çıkar temelli olması ile ilgili olduğu çıkarımına varılmıştır. Siyasetin çıkar temelli olmasına ilişkin “Siyaset çıkar ilişkisine benzer. Çünkü herkes kendini düşünür” (171 Erkek, 2001), “Siyaset ekmek kapısına benzer. Çünkü Kendi çıkarları doğrultusunda çalışır” (230, Erkek, 2000), “Siyaset menfaate benzer. Çünkü İşinize en çok yarayan şeyi yaparsınız” (215, Kadın, 2001) verilebilecek örneklerden bazılarıdır. Siyasetin çıkar temelli olmasının yanında iktidar olma isteği, rekabetçi olma özelliği ve bağımlılık özelliği de vardır.

- Siyasetin iktidar olma isteği vardır. Örneğin:
 - “Siyaset serdengeçti gibidir. Çünkü herkes birbirinin açığını arayıp boşluğunda devirir” (53, Erkek, 2000).
 - “Siyaset yarışa benzer. Çünkü herkes ülkenin başına geçmeye çalışır” (121, Erkek, 2002).

- “Siyaset savaşa benzer. Çünkü günümüzde siyasetçiler iktidar olmak için bir savaş içerisindedirler” (126, Kadın, 2001).
- “Siyaset savaşa benzer. Çünkü herkes karşı tarafa hükmederek yönetmek ister” (131, Erkek, 1999).
- Siyasetin rekabetçi olma özelliği vardır. Örneğin:
 - “Siyaset rekabete benzer. Çünkü güvenli şeyler rekabetten doğar” (156, Erkek, 2002).
 - “Siyaset yarışmak gibidir. Çünkü farklı rakiplerin birinci olmak için en iyi olma çabası gösterirler” (159, Erkek, 2002).
 - “Siyaset takım ve parti gibidir. Çünkü takımlarda görüş belirtir ve kazanmak isterler” (164, Kadın, 2003).
- Siyasetin bağlılık özelliği vardır. Örneğin:
 - “Siyaset futbola benzer. Çünkü aşırı parti fanatığı olanlar vardır. Tıpkı takım tutar gibi” (138, Erkek, 2001).

4.2.6. Tema 6: Siyasetin Gerekliliği

Araştırmaya katılan öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara göre oluşturulan altıncı tema “siyaset” kavramının gerekliiliği ile ilgili olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda verilen yanıtlar Tablo 12’de gösterilmiştir.

Tablo 12. Siyasetin Gerekliiliği ile İlgili Metaforlar ve Gerekçeleri

Form No	Cinsiyet	Doğum Yılı	Metafor	Gerekçesi
48	E	1999	Baba oğul	Zorunlu kurulan ilişkidir
49	K	2001	Kitap	Okumazsak öğrenemeyiz
83	K	1999	Sağlığımız	Olmasa eksik kalır düzen bozulur
133	K	2003	Milletin dili	Bir ülkede siyaset olmazsa o ülke gelişemez
149	E	2000	Millet için önemli bir mesele	Milletin geleceği yaşamı ona bağlı
151	K	1998	Düzen	Varlığı olmayan bir dünya düşünülemez
157	K	2002	Her toplumun bilinçlenmesine	Siyaset olmazsa haklarımızı koruyamayız
182	E	2001	Hayat	Hayatı idame ettirebilmek için siyaset gerek
201	E	2000	Su	Olmazsa olmaz
251	K	2002	Devlet	Siyaset olmazsa iyi bir devlet olmaz
124	E	2003	Bir bilim dalı	Hayatımızın en büyük parçasıdır

Tablo 12’ye göre metaforlar “baba oğul, kitap, sağlığımız, milletin dili, millet için önemli bir mesele, düzen, her toplumun bilinçlenmesine, hayat, su, devlet ve bir bilim dalı” şeklinde belirlenmiştir. Metaforlara bağlı oluşturulan gerekçeler incelendiğinde siyasetin “olmazsa olmaz (201E), varlığı olmayan bir dünya düşünülemez (151K), milletin geleceği yaşamı ona bağlı (149E), bir ülkede siyaset olmazsa o ülke gelişemez (133K)” ifadeleri ile gerekliiliğinin vurgulandığı yorumu yapılabilir. Ayrıca siyasetin gerekli olmasının yanında planlı olma durumu ve eğitici olma özellikleri de mevcuttur. Buna göre;

- Siyasetin planlı olma gerekliiliği vardır. Örneğin:
 - “Siyaset kumara benzer. Çünkü iyi düşünülmeyen her hamle bizi çöküşe götürür” (206, Kadın, 2000).
 - “Siyaset zekâ oyununa benzer. Çünkü strateji ve akıl kullanılır” (218, Erkek, 2002).
 - “Siyaset iki cambazın bir ipte oynamasına benzer. Çünkü siyaset yapan kişi kurnaz ve hokkabaz olmalıdır” (229, Erkek, 2001).
- Siyasetin eğitici olma özelliği vardır. Örneğin:
 - “Siyaset okula benzer. Çünkü hem sana bir şeyler öğretir hem de zorlar” (253, Erkek, 1999).
 - “Siyaset okula benzer. Çünkü bir şeyler öğretir” (255, Kadın, 2001).

4.2.7. Tema 7: İdeolojik Bakış Açısı

Araştırmaya katılan öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara göre oluşturulan yedinci tema “*siyaset*” kavramına dair ideolojik bakış açısı olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda verilen yanıtlar Tablo 13’te gösterilmiştir.

Tablo 13. Siyasetin İdeolojik Bakış Açısına Sahip Olması ile İlgili Metaforlar ve Gerekçeleri

Form No	Cinsiyet	Doğum Yılı	Metafor	Gerekçesi
34	E	2000	Doğru yönetim ve yönetilme ideası	Çünkü hiçbir fikir teorideki gibi kalmıyor
45	K	2001	Akıl	İnsan rasyonel düşünmezse bu işi yapamaz
59	K	1997	Çatışma	Fikir ayrılıklarına hoşgörü yoktur
60	K	2000	Münazara	Bir fikri savunma sanatıdır
61	K	2000	Çatışma	İnsan ideolojilerinden oluşur
190	K	2001	İktidar	Siyaset ve iktidar aynı şekilde yürür
198	E	2002	Kamuya	Siyaset bilgi kurumudur

Tablo 13’e göre metaforlar “*doğru yönetim ve yönetilme ideası, akıl, çatışma, münazara, çatışma, iktidar ve kamu*” şeklinde belirlenmiştir. Metaforlara bağlı oluşturulan gerekçeler incelendiğinde siyasetin daha çok fikrinsel/ideolojik boyutuna dair olduğu tespit edilmiştir. Bir örneğe göre “*Siyaset münazara gibidir. Çünkü bir fikri savunma sanatıdır*” (60, Kadın, 2000). Tablo 13’te yer alan gerekçeler siyasetin ideolojik boyutu ile ilgili örnekleri içermektedir. Ayrıca siyasetin ideolojik bakış açısına sahip olmasının dışında, herkesin bir fikrinin olması ve farklı bakış açılarının olduğuna dair görüşlerde örnekleriyle aşağıda yer almaktadır. Buna göre;

- Siyasette herkesin bir fikrinin olduğuna dair görüşler vardır. Örneğin:
 - “*Siyaset futbola benzer. Çünkü az kişi bilir ama herkes konuşur*” (205, Erkek, 1997).
 - “*Siyaset mahalle kahvesine benzer. Çünkü herkes bir şey biliyormuş gibi konuşur*” (231, Erkek, 2001).
 - “*Siyaset Türkiye’de çobanlığa benzer. Çünkü her fikir kendi koyununa sahiptir*” (232, Erkek, 2000).
 - “*Siyaset futbola benzer. Çünkü herkes bildiğini sanır*” (246, Erkek, 1999).
- Siyasette farklı bakış açıları vardır. Örneğin:
 - “*Siyaset kitap gibidir. Çünkü her kişiden farklı düşünceler çıkar kitaplar gibi*” (51, Erkek, 2001).
 - “*Siyaset gökkuşağına benzer. Çünkü herkes tarafından farklı değerlendirilir*” (163, Erkek, 1999).

4.3. Ortak Temalar

Araştırmanın bu kısmında ÇOMU ve MEU’nden araştırmaya katılan toplam 251 (%100) öğrenciden elde edilen verilere göre ortak gerekçeler aynı temalar altında değerlendirilerek tablolar halinde sunulmuştur. Buna göre çalışmadan 5 ortak tema elde edilmiştir. Bu temalar siyasetin “*mücadele etme özelliği, görünen ile gerçeğin uyuşmaması, şekil alma özelliği, güvenilir ve şeffaf olmama özelliği ve son olarak da değişkenlik gösterme özelliği*” şeklinde ifade edilebilir.

4.3.1. Tema 1: Mücadele Etme Özelliği

Araştırmaya katılan öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara göre oluşturulan ilk ortak tema “*siyaset*” kavramının mücadele etme özelliği ile ilgili olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda verilen 15 yanıt Tablo 14’te gösterilmiştir.

Tablo 14. Siyasetin Mücadele Etme Özelliği ile İlgili Metaforlar ve Gerekçeleri

Form No:	Cinsiyet	Doğum Yılı	Metafor	Gerekçesi	
36	K	2000	Hayat	Hayat bir mücadeledir	ÇOMÜ
100	K	2003	Çocuk	Doğru büyütülürse fayda sağlar	
106	E	2001	Kavga	Hainin ne zaman hamle yapacağı belli olmaz	
117	E	2000	Doğa	Her zaman bir yolunu bulur	
122	K	2002	Rekabet	Futbola benzer herkes bilir	
147	K	2002	Halterciler	Siyasetçiler devleti devrede tutup yükseltmeye çalışır	
196	E	2001	Savaş	Rakiplerinizi yemeniz gerekir	
266	K	2001	Kumar	Oyunu iyi oynayan kazanır	
191	E	2002	Sonu olmayan bir kumar	Her defasında kazanamaz çıkmak istersiniz ama çıkamazsınız	
363	K	2000	Çekişmeli boşanma	Sürekli bir anlaşmazlık kavga vardır	
366	E	2002	Yarış arabası	Birbirlerini yenmeye çalışırlar	
344	K	2000	Gül	Gülü seversen dikenine katlanırsın	
371	E	2001	Savaş	Kazanmak için sınır tanımazlar	
123	E	2001	Yapboz	Hiçbir zaman basitçe halledilemez	
262	E	2002	Satranç	Akıl oyunları ile doludur	

Tablo 14'e göre 15 farklı metafor ve gerekçeleri açıkça belirtilmiştir. Buna göre metaforlar “*hayat, çocuk, kavga, doğa, rekabet, halterciler, savaş, kumar, sonu olmayan bir kumar, çekişmeli boşanma, yarış arabası, gül, savaş, yapboz ve satranç*”tır. Siyasetin mücadele etme özelliğinin, yönünün olduğunu ifade eden katılımcılardan 6’ü MEÜ’nden iken; 9’u ÇOMÜ’nden olduğu görülmektedir. Çoğunluğun ÇOMÜ’deki katılımcılardan oluştuğu siyasetin mücadele etme özelliğine örnek olarak “*Siyaset kavgaya benzer. Çünkü hainin ne zaman hamle yapacağı belli olmaz*” (106, Erkek, 2001) yanıtı verilirken; MEÜ’deki katılımcılardan örnek ise “*Siyaset savaş gibidir. Çünkü kazanmak için sınır tanımazlar*” (371, Erkek, 2001) şeklinde verilebilir.

4.3.2. Tema 2: Görünen ile Gerçeğin Uyuşmaması

Araştırmaya katılan öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara göre oluşturulan ikinci ortak tema “*siyaset*” kavramının görünen ile gerçeğin birbirinden farklı olması ile ilgili olarak belirlenmiştir. Bu bağlam da verilen yanıtlar Tablo 15’te gösterilmiştir.

Tablo 15. Siyasette Görünen ile Gerçeğin Uyuşmaması ile İlgili Metaforlar ve Gerekçeleri

Form No:	C	Doğum Yılı	Metafor	Gerekçesi	Ü
365	K	2001	Şeker	Önce güzel sonra ağızda yapış yapış bir tat bırakır	MEÜ
313	K	2002	Uçsuz bucaksız deniz	Uzaktan mavi görünse de şeffaftır	
331	K	2000	Matruşka	Her zaman görünenin aksine içinde başka bir şey bulunur	
332	K	1998	Cennet hurması	Dıştan güzel görünür ta ki yiyene kadar	
56	E	2001	İp üzerinde cambaz olmak	İçeriği o kadar hareketli ve incedir	
67	K	2001	Temizlenmemiş bir havuz	Göründürdeki su gidince havuzun dibinde belli olan pislikler gün yüzüne çıkar	
73	K	2002	Türkiye	Dışarıyı çok iyi çok güzel bir ülke gibi yansıtmak istenir fakat içine girince işler değişir	
86	K	2003	Maske	Sahte göstermelik	
87	K	2002	Çöp	Karıştırdıkça içinden birçok farklı şey çıkar	
101	E	2002	Hasta bir adam	Ne kadar güçlü gözükse de içten içe ölüyor	
189	E	2002	Okyanus	Herkesin bakışı farklıdır keşfetmesi zordur	ÇOMÜ
240	E	2002	Güzel görünen lezzetsiz bir yemek	Vadettiği ile hissettirdiği farklıdır	
258	E	1999	Komedi gösterisi	Güldürür ve içindeki gerçek kırıntıları arattırır	
282	K	2000	Çöp	Çok karıştırırsan kokar	
127	E	2000	Bataklık	Ne kadar içindeysen o kadar batarsın	
228	K	2000	Çamur	Batınca ya çıkamazsın ya da kirli çıkarsın	
269	K	2001	Bataklık	İçine giren insanı dibe çeker	
276	K	2001	Girdap	Girince seni içine çeker çıkamazsın	

Tablo 15’e göre görünen ile gerçeğin birbirinden farklı olması ile ilgili olarak 18 metafor bulunmuştur. Bu metaforlar “şeker, uçsuz bucaksız deniz, matruşka, cennet hurması, ip üzerinde cambaz olmak, temizlenmemiş bir havuz, Türkiye, maske, çöp, hasta bir adam, okyanus, güzel görünen bir yemek, komedi gösterisi, çöp, bataklık (2), çamur ve girdap”tır. Metaforlarla gerekçeleri arasında anlamlı ilişki kurulan bu verilere göre siyasetin uzaktan veya dışarıdan görüntüsü ile aktif siyasetin içerisinde yer alarak gerçeği yaşamak arasında ciddi farkların olduğu ve bu farkların genelde de pejoratif anlamlar içerdiği ifade edilebilir. Bu verilere örnek olarak; “Siyaset güzel görünen lezzetsiz bir yemek gibidir. Çünkü vadettiği ile hissettirdiği farklıdır” (240, Erkek, 2002, ÇOMÜ); “Siyaset şekere benzer. Çünkü önce güzel sonra ağızda yapış yapış bir tat bırakır” (365, Kadın, 2001, MEÜ) verilebilir.

4.3.3. Tema 3: Şekil Alma Özelliği

Araştırmaya katılan öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara göre oluşturulan üçüncü ortak tema “siyaset” şekil alma özelliği ile ilgili olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda verilen yanıtlar Tablo 16’da gösterilmiştir.

Tablo 16. Siyasetin Şekil Alma Özelliği ile İlgili Metaforlar ve Gerekçeleri

Form no:	Cinsiyet	Doğum Yılı	Metafor	Gerekçesi	Üniversite
17	E	2002	Top	Nereye vursan oraya yön alır	MEÜ
18	E	2001	Slim	Cıvıktır	
19	E	2002	Lastik	Nereye çeksen oraya gider	
21	K	2002	Su	Koyduğun kabın şeklini alır	
287	K	2002	Su	Koyulduğu kabın şeklini alır	
302	K	2002	Şampuan	Oynadıkça köpürür	
304	K	2003	Jöle	Bir oyana bir bu yana sallanıyor	
285	K	2003	Pasta	İçine koydukların ve süslemelerin beğenilir	
35	E	2001	Su	Bulunduğu kabın şeklini alır	ÇOMÜ
94	K	2001	Dal	Farklı tarafa eğilir	
184	K	1989	Güzel aktör olmak	Ne kadar güzel oynasanız o kadar kazanırsınız	
187	E	1996	Heykeltıraşlık ve ressamlık	Topluma şekil ve yön verir topluma bir yol çizer	
252	K	2000	Hava durumu	Oluşan ve değişen şartlarda şekil alır	
259	K	1999	Kalem	Ne denirse o yazılıp çizilir	

Tablo 16’ya göre siyasetin şekil alma özelliği ile ilgili olarak 14 metafor elde edilmiştir. Bu metaforlar; “su (3), top, slim, lastik, şampuan, jöle, pasta, dal, güzel aktör olmak, heykeltıraşlık ve ressamlık, hava durumu ve kalem”dir. Metaforlardan 8’i MEÜ öğrencileri tarafından oluşturulurken; 6’sı ÇOMÜ öğrencileri tarafından oluşturulmuştur.

Şekil alma özelliği ile ilgili dikkat çeken metaforlardan biri “su” metaforudur. 3 farklı katılımcı (35, Erkek, 2001, ÇOMÜ; 21, Kadın, 2002, MEÜ; 287, Kadın, 2002, MEÜ) tarafından siyaset tanımlanırken “su” metaforunu kullandıkları ve bu katılımcıların gerekçelerinin de birbiri ile aynı olduğu gözlenmiştir. Diğer veriler incelendiğinde siyasete içerden ve dışarıdan müdahalelerle değişikliğe uğradığını ve bu değişikliğin genelde şekil değiştirmek üzerine kurulu olduğu gözlemlenmektedir. “Siyaset hava durumu gibidir. Çünkü oluşan ve değişen şartlarda şekil alır” (252, Kadın, 2000, ÇOMÜ), “Siyaset top gibidir. Çünkü nereye vursan oraya yön alır” (17, Erkek, 2002, MEÜ) cevapları örnek olarak verilebilir.

4.3.4. Tema 4: Güvenilir ve Şeffaf Olmama Özelliği

Araştırmaya katılan öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara göre oluşturulan dördüncü ortak tema “siyaset”in güvenilir ve şeffaf olmama özelliği ile ilgili olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda verilen yanıtlar Tablo 17’de gösterilmiştir.

Tablo 17. Siyasetin Güvenilir ve Şeffaf Olmama Özelliği ile İlgili Metaforlar ve Gerekçeleri

Form No:	Cins.	Doğum Yılı	Metafor	Gerekçesi	Üniv.
11	E	2000	Kuru temizleme	Sürekli kirli çamaşırları çıkar	MEÜ
13	E	2002	Ucu görünmeyen çukur	Ucu görünmüyor	
22	K	2003	İkiyüzlü insanlara benzer	Birbirlerinin kuyusunu kazar	
284	E	2002	Hırsızlığın yasal halidir	Ülkemizde böyle ve millet olarak alışılmış bu duruma	
93	E	1996	Hayat	Hayatın gerçeklerini barındırır içinde	ÇOMÜ
142	K	1999	Yer altı dünyası	Götüren ve götürmeye yelteneni asla bilemeyiz	
154	K	2000	Tiyatro	Perde kapandığında arkada olup biteni görmeyiz	
69	E	2000	Batak	Kimin ne yapacağı belli olmaz	
74	K	2003	Dedikodu	Meclisteki herkes birbirinin arkasından konuşur	
160	E	2001	Kandırmaya benzer	Olmayacak şeyin üzerinden insanların umutlarını kullanmasın	
166	K	2001	Döner kapı	Bir tarafı diğer tarafı tutmaz	
38	E	2000	Kumar	Kimin ne düşündüğü elinde neler olduğu belli değildir	
40	K	2000	İkiyüzlü insanlar	Olayın akışına göre yön değiştirir	
54	E	2001	Gece	Hep karanlık	
179	K	2001	Gece	Gece bütün kaoslar ve huzursuzluklar ortaya çıkar	

Tablo 17'ye göre güvenilir ve şeffaf olmama özelliği ile ilgili olarak 15 metafor elde edilmiştir. Bu metaforlar; “*kuru temizleme, ucu görünmeyen çukur, ikiyüzlü insanlara benzer, hırsızlığın yasal hali, hayat, yer altı dünyası, tiyatro, bataklık, dedikodu, kandırmak, döner kapı, kumar, ikiyüzlü insanlar ve gece (2)*”dir. Metaforlardan 11'i ÇOMÜ öğrencileri tarafından oluşturulurken; 4'ü MEÜ öğrencileri tarafından oluşturulmuştur.

4.3.5. Tema 5: Değişkenlik Gösterme Özelliği

Araştırmaya katılan öğrencilerin vermiş oldukları cevaplara göre oluşturulan beşinci ortak tema “*siyaset*”in değişkenlik gösterme özelliği ile ilgili olarak belirlenmiştir. Bu bağlamda verilen yanıtlar Tablo 18'de gösterilmiştir.

Tablo 18. Siyasetin Değişkenlik Gösterme Özelliği ile İlgili Metaforlar ve Gerekçeleri

Form No:	Cinsiyet	Doğum Yılı	Metafor	Gerekçesi	Üniversite
24	K	2001	Erkekler	Daha iyisini bulunca aldatır	MEÜ
29	E	2003	Adana	Güneş açsa yaz olur yağmur yağsa kış olur	
318	K	2002	Köpek	Bazen sadıktır bazen ısırır	
327	K	2000	Topa	Oradan oraya seker	
336	K	1997	Sıvı madde	Girdiği kabın şeklini alır	
28	K	2002	Köpek	Bazen köpek gibi sadık bazen de saldırgan	
8	E	2002	Hamur	Koymak istediğiniz şekli alır	
299	E	2000	Sanal para	Değerinin ne zaman düşüp kalkacağını tahmin etmek zor	
26	E	2002	Kuş	Ne zaman gideceği belli değil	
359	E	2001	Siyasilerin oyuncağı	Herkes her çıkarda yönlerini düşüncelerini değiştirirler	
32	E	2000	Yaşam	Herkesin aldığı tat ve bakış açısı farklıdır	ÇOMÜ
103	K	2001	Tartışma	Ya fayda sağlar ya da anksiyete verir	
107	K	2003	Tartışma	Farklı fikirlere sahip olabiliriz	
129	K	2001	Deniz	Dalgalıdır ne olacağı belli değil	
249	E	1999	Dönme dolap	Her şey bir anda tersine dönebilir	
278	E	1996	Bukalemun	Her an her şey değişebilir	
226	E	2002	Hayat	İnişli çıkışlıdır	
46	K	2000	Hava durumu	Havanın güzelliğine göre değişkenlik gösterir	

Tablo 18'e göre değişkenlik gösterme özelliği ile ilgili olarak 18 metafor elde edilmiştir. Bu metaforlar; “*erkekler, Adana, köpek, topa, sıvı madde, köpek, hamur, sanal para, kuş, siyasilerin oyuncağı, yaşam, tartışma*”

(2), *deniz, dönme dolap, bukalemun, hayat ve hava durumu*"dur. Metaforlardan 10'u MEÜ öğrencileri tarafından oluşturulurken; 8'i ÇOMÜ öğrencileri tarafından oluşturulmuştur. Her iki üniversite tarafından farklı metaforlar geliştirilmiş olsa da gerçekçelerine bakıldığında siyasetin değişkenlik gösterdiğine dair ortak tema belirlenmiştir.

5. SONUÇ

Z kuşağının siyaset kavramına dair metaforik algılarının ölçülmesini amaçlayan bu çalışmadan birçok sonuç elde edilmiştir. Araştırmaya katılan 371 öğrencinin aynı yaş grubunda olması araştırmanın sınırlılıkları arasında en belirgin özellik olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla aynı yaş grubunda yer alan üniversite öğrencilerinin aynı kavrama (siyaset) dair zihinlerinde çağrışım yapan ve metaforik anlamı içeren kavramların neler olduğunun araştırılması oldukça önemlidir. Alan yazıma bakıldığında böyle bir çalışmanın yapılmamış olması araştırmanın özgünlüğü açısından da oldukça önemlidir.

Yapılan araştırmalara göre 2023 Türkiye genel seçimlerinde 64 milyon seçmenin 18 milyonunu oluşturan, %16'lık seçmen ilk defa oy kullanacak Z kuşağından oluşmaktadır. Bugünlerde Z kuşağının siyasete bakışı ve siyasal tercihleri merak konusudur. Bu çalışmada siyasal tercihlerden ziyade siyasete bakış açılarının metaforik algılarının incelenmesi aracılığıyla ölçülmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

MEÜ verileri incelendiğinde, araştırmaya katılan 118 öğrencinin %40,67'si (48) erkek öğrencilerden oluşurken; %59,32'si (70) kadın öğrencilerden oluşmaktadır. ÇOMÜ verileri incelendiğinde ise araştırmaya katılan kişi sayısının 253 olduğu tespit edilmiştir. 253 kişinin %47,43'ünü (120) kadın öğrenciler oluştururken; %52,56'sını (133) erkek öğrenciler oluşturmaktadır. Toplam 371 Z kuşağı katılımcı ile gerçekleştirilen çalışma içerisinde çeşitli nedenlerle elenen çalışma formları ile birlikte 15 tema oluşturulmuştur ve Z kuşağının siyaset kavramına ilişkin algıları bu temalar altında toplanmıştır. Toplam 15 temanın 3 teması MEÜ' verilerinden oluşurken; 7 tema ÇOMÜ öğrencilerinin verdiği cevaplardan oluşturulmuştur. Diğer 5 tema ise her iki üniversiteden elde edilen verilere göre ortak gerçekçelere sahip olanlardan oluşturulmuştur. Tüm bu bilgiler ışığında yapılan çalışmada şu sonuçlar elde edilmiştir;

- Aynı kuşakta olmalarına rağmen üniversite öğrencilerinin siyaset algılarının metaforik anlamda birbirinden oldukça farklı olduğu tespit edilmiştir (250 metafor). Oluşturulan fazla sayıdaki metaforlar öğrencilerin aynı kuşakta olmasına rağmen, siyaset kavramına farklı yaklaşımlara sahip olduklarını göstermektedir.
- Ortak ve farklı temalar değerlendirildiğinde sonuç olarak çalışmaya katılan Z kuşağının siyaset algısının genel olarak pejoratif anlamlar içerdiği görülmüştür. MEÜ Z kuşağı tarafından oluşturulan metaforların gerçekçeleriyle oluşturulan siyasetin olumsuz etkilemesi ve zarar verme yönü, siyasetin kalıcı olmama yönü, siyasetin bozulma özelliği temaları bu pejoratif anlamların temaları olarak karşımıza çıkmaktadır. ÇOMÜ Z kuşağı tarafından oluşturulan yalan söyleme yönü ve çıkar temelli olma temaları ise doğrudan siyaset bilimi öğrencileri tarafından oluşturulan temalar olarak karşımıza çıkmaktadır. Siyasetin pejoratif anlamına vurgu yapan ortak temalar ise şu şekildedir; görünen ile gerçeğin uyuşmaması ve güvenilir ve şeffaf olmama özelliği. Geriye kalan üç ortak tema ise: mücadele etme özelliği, şekil alma özelliği ve değişkenlik gösterme özelliği ile anlamlandırılan temalardır. Bu temaların pejoratif anlamlar taşıdığı konusunda, tüm metaforlar düşünüldüğünde, kesin olarak karar vermek mümkün değildir. Çünkü siyaset kavramının değişkenlik özelliği, söz konusu uyum sağlamak ise olumlu; söz konusu duruma göre değişmek ise pejoratif anlam taşımaktadır.
- Araştırmaya katılan ÇOMÜ öğrencilerinin Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi bölümünde eğitim aldıkları göz önünde bulundurulduğunda; siyasetin yönetme özelliğinin en yaygın tema olarak tespit edildiği söylenebilir. Sosyal bilimler alanında olmaları ve aldıkları eğitim sonucunda siyasetin yönetme özelliğini ön plana çıkardıklarını söylemek mümkündür.
- Araştırmaya katılan MEÜ öğrencileri için durum ÇOMÜ'deki öğrencilerden oldukça farklı bulunmuştur. Teknik bilimlerde eğitim gören 118 öğrenci siyaset kavramına dair 109 metaforik anlam bulurken; gerçekçelendirme kısmında birbirine benzer ifadelere yer vermiştir. Dolayısıyla metafor çeşitliliği çok olsa da gerçekçelendirme kısmında benzer çeşitlilik gözlenmemiştir. Buna bağlı olarak MEÜ öğrencileri tarafından oluşturulan metaforlar üç ortak temada toplanırken; ÇOMÜ öğrencileri tarafından oluşturulan metaforlar yedi ortak tema altında toplanmıştır.

- Araştırmaya katılan MEÜ ve ÇOMÜ Z kuşağı öğrencileri tarafından oluşturulan metaforların analiz edilmesiyle ortaya çıkan temaların anlamsal özellikleri incelendiğinde, bu öğrencilerin öğrencisi oldukları bölümlerin etkisi altında kaldığı söylenebilir. MEÜ Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu öğrencileri tarafından oluşturulan metaforlar siyaset ile ilgili olmayan barbunya, mum, ruj, dezenfektan, kapı, jöle, kablo gibi metaforlarla daha fazla ifade edilmiştir. Ortaya çıkan temalar ise siyasetin olumsuz etkilemesi ve zarar verme yönü, siyasetin kalıcı olmama yönü, siyasetin bozulma özelliği gibi daha genel temalar olmuştur.
- Araştırmaya katılan ÇOMÜ Siyaset Bilimi öğrencileri tarafından oluşturulan metaforların toplandığı temalar incelendiğinde de öğrencilerin alanlarına yönelik çatışma, kurtlar sofrası, pembe yalan, maske, kargaşa, yalan, hasta bir adam gibi metaforlar oluşturduğu görülmektedir. Ortaya çıkan temalara bakılacak olursa, bu temaların siyaset ile ilişkili olduğu görülecektir: İletişim, siyasetin yalan söyleme yönü, siyasetin yönetme özelliği, siyasetin birlik / beraberlik içerisinde güçlü olma özelliği, siyasetin çıkar temelli olma yönü, siyasetin gerekliliği ve ideolojik bakış açısı. Bu temaların tamamı siyaset çalışmaları, siyaset uygulamaları içerisinde karşımıza çıkabilecek temalar olarak kabul edilmektedir.
- Ortak temalarda ise siyasetin mücadele gerektirdiği, güvenilir ve şeffaf olmaması, değişkenlik gösterdiği, buna bağlı olarak şekil alma ve görünen ile gerçeğin uyuşmaması konusunda hem fikir oldukları tespit edilmiştir. Çalışmada ortak temaların varlığı, farklı bölümlerde okuyan, farklı üniversite Z kuşağı öğrencilerinin ortak fikirlere sahip olabildiklerini göstermektedir. Yine de bu ortak temaların azlığı, siyasete ilişkin metaforik algıların aynı kuşak içerisinde farklılıklar gösterdiğini ortaya koymuştur.
- Mayıs 2023 seçimlerinde Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları içerisinde önemli bir kitleyi oluşturan Z kuşağı ve bu çalışmaya katılan üniversite öğrencileri oy kullanma hakkına sahip olacaktır. Her anlamda kendisine özgü özelliklere, bilgi ve becerilere sahip bu kuşağın seçime ilişkin görüşleri önem arz etmektedir. Bu araştırma Z kuşağı içerisinde bulunan sınırlı sayıda birey üzerinde gerçekleştirilmiştir ve yukarıda ulaşılan sonuçlar genel Z kuşağına atfedilmiştir. Buna göre Z kuşağının siyaset kavramını tanıdığını fakat farklı anlamlar yüklediğini söylemek mümkündür. Ayrıca Z kuşağının siyasete genel anlamda pejoratif yaklaştığını söylemek mümkün iken, daha az oranda olumlu anlamların varlığından da söz edilebilir. Z kuşağının siyasete bakışı değerlendirildiğinde, Mayıs 2023 seçimlerinde oy verecek bu kuşağın siyasete ilişkin bilinç derecesinin düşük olmadığı, siyaseti anlamlandırarak oy verme davranışını sergileyebilecekleri söylenebilir. Bu durumun gelişmesindeki etkenler ise başka bir araştırmanın konusu olarak çalışılabilir.

KAYNAKÇA

- ABRAMS, Meyer Howard (1999), **A Glossary of Literary Terms**, Harcourt Brace College Publishers, US, Seventh Edition.
- AKÇA, Oral (2019), “*Bilim ve Sanat Merkezleri Müzik Alanı Öğrencilerin Müzik Kavramına Yönelik Algılarının Belirlenmesi: Bir Metafor Analizi Çalışması*”, **Afyon Kocatepe Üniversitesi Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi**, S.5(10), ss.123-145.
- AKTEPE, Vedat, UZUNÖZ, Abdulkadir ve SARIÇAM, İlhami (2020), “*Ortaokul Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Çalışkanlık Değerine Yönelik Metafor Algıları*”, **Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S.6(2), ss.449-466.
- AKYÜZ, Ünal (2009), “*Siyaset ve Ahlak*”, **Yasama Dergisi**, S.11(1), ss.93-129.
- ARSLAN, Mehmet Metin ve BAYRAKÇI, Mustafa (2006), “*Metaforik Düşünme ve Öğrenme Yaklaşımının Eğitim Öğretim Açısından İncelenmesi*”, **Millî Eğitim Dergisi**, S.35(171), ss.100-108.
- AYDIN, İnanet Seçkin ve PEHLİVAN, Ahmet (2010), “*Türkçe Öğretmen Adaylarının ‘Öğretmen’ ve ‘Öğrenci’ Kavramlarına İlişkin Kullandıkları Metaforlar*”, **International Periodical for the Literature and History of Turkish or Turkic**, S.5(3), ss.818-842.
- BAŞARAN, Ayşe Rabia ve BAYSAL, Seda (2016), “*Öğretmen Adaylarının İdeal Bir Öğretmen Hakkındaki Görüşleri*”, **Eğitim Bilimlerinde Yenilik ve Nitelik Arayışı** (Ed. Ö. Demirel, S. Dinçer), Pegem Akademi Yayınları, Ankara, ss.29-44.
- BAŞARAN, Ayşe Rabia ve BAYSAL, Seda (2017), “*Ortaokul Öğrencilerinin İngilizce Öğretmeni Kavramına İlişkin Metaforik Algıları*”, **Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi**, S.10(52), ss.730-736.

- BEKTAŞ, Mustafa ve KARADAĞ, Buket (2013), "*İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yardımlaşma Değerine Yönelik Geliştirdikleri Metaforların İncelenmesi*", **Electronic Turkish Studies**, S.8(8), ss.271-286.
- BİLGİÇ, Hatice Gökçe (2021), "*Aday Öğretmenlerin Eğitim Teknolojileri Algısı: Metafor Analizi Örneği*", **Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama**, S.11(2), ss.211-235.
- CERİT, Yusuf (2008), "*Öğretmen Kavramı İle İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Görüşleri*", **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, S.6(4), ss.693-712.
- DOĞAN, Ümit ve DOĞAN, Aysu (2021), "*Öğrencilerin Uzaktan Eğitime İlişkin Algılarının Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi*", **Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi**, S.5(9), ss.12-23.
- DURSUN, Davut (2014), **Siyaset Bilimi**, Beta Basım Yayım, İstanbul.
- ERYILMAZ, Bilal (2015), **Kamu Yönetimi: Düşünceler-Yapılar-Fonksiyonlar-Politikalar**, Umuttepe Yayınları, Kocaeli, 8. Baskı.
- GÖRÜN, Mustafa ve KARA, Gamze (2021), "*Covid-19 Pandemisi Sürecinde "Virüs" Kavramına Yönelik Bilişsel Algıların Metaforik Açından Değerlendirilmesi*", **Ekonomik ve Sosyal Boyutuyla Pandemi** (Ed. Bora Yenihan, Emel İslamoğlu), Berikan Yayınları, Ankara, ss.43-59.
- GUERRERO, Maria C.M. ve VİLLAMİL, Olga, S., (2002), "*Metaphorical Conceptualizations of ESL Teaching and Learning*", **Language Teaching Research**, S.6(2), ss.95-120.
- GÜNEŞ, Assiye (2020), "*Bireylerin Ebeveynlik Olgusuna İlişkin Algıları: Bir Metafor Çalışması*", **KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi**, S.6(2), ss.289-330.
- GÜNEŞ, Aysun ve FIRAT, Mehmet (2016), "*Açık ve Uzaktan Öğrenmede Metafor Analizi Araştırmaları*", **Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi**, S.2(3), ss.115-129.
- GÜR, Hülya, HANGÜL, Tuğba ve KARA, Adnan (2014), "*Ortaokul ve Lise Öğrencilerinin "Matematik" Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Metaforların Karşılaştırılması*", **The Journal of Academic Social Science Studies**, S.25, ss.427-444.
- GÜVELİ, Ebru, İPEK, A. Sabri, ATASOY, Ercan ve GÜVELİ, Hasan (2011), "*Sınıf Öğretmeni Adaylarının Matematik Kavramına Yönelik Metafor Algıları*", **Turkish Journal of Computer and Mathematics Education**, S.2(2), ss.140-159.
- HEYWOOD, Andrew (2013), **Siyaset**, Adres Yayınları, Ankara, 9. Baskı.
- İBRET, Bilgin Ünal, RECEPOĞLU, Ergün, KARASU, Avcı Emine ve RECEPOĞLU, Serpil (2018), "*Öğretmen Adaylarının Demokrasi Kavramına Yönelik Metafor Algıları*", **Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi**, S.4(7), ss.421- 441.
- KALYONCU, Raif (2012), "*Görsel Sanatlar Öğretmeni Adaylarının "Öğretmenlik" Kavramına İlişkin Metaforları*", **Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S.9(20), ss.471-484.
- KAYAPINAR, Mehmet Akif (2014), "*Modern Siyaset Tasavvurunun Paradigmatik Öncülleri*", **Divan: Disiplinlerarası Çalışmalar Dergisi**, S.37, ss.1-50.
- KIRIK, Ali Murat ve KÖYÜSTÜ, Sevda (2018), "*Z kuşağı Konusunda Yapılmış Tezlerin İçerik Analizi Yöntemiyle İncelenmesi*", **Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi**, S.6(2), ss.1497-1518.
- KOÇOĞLU, Erol (2018), "*Türkiye'de Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının "Siyaset Kavramına İlişkin Metaforik Algıları*", **Doğu Coğrafya Dergisi**, S.23(40), ss.1-20.
- LAKOFF, George ve JOHNSON, Mark (2005), **Metaforlar, Hayat, Anlam ve Dil: Metaphors We Lived By**, The University of Chicago Press, Chicago (US).
- LEVINE, Phoebe (2005), "*Metaphors and Images of Classrooms*", **Kappa Delta Pi Record**, Indianapolis, S.41(4), ss.172-175.
- MANNHEIM, Karl (1952), "*Problem of Generations*", **Essays on the Sociology**, S.5, ss.276-322.
- MILES, Matthew B., HUBERMAN, A. Michael ve SALDANA, Johnny (1994), **Qualitative Data Analysis: A Methods Sourcebook**, Sage Publications, California (US).

- MÜCEVHER, Muhammed Hamdi ve ERDEM, Ramazan (2018), “*X Kuşağı Akademisyenler ile Y Kuşağı Öğrencilerin Birbirlerine Karşı Algıları*”, **Süleyman Demirel Üniversitesi Vizyoner Dergisi**, S.9(22), ss.60-74.
- RAGIN, Charles C. ve AMOROSO, Lisa M. (1994), **Constructing Social Research: The Unity and Diversity of Method**, Pine Forge Press, California (US).
- SABAN, Ahmet (2004), “*Giriş Düzeyindeki Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmen Kavramına İlişkin İleri Sürdükleri Metaforlar*”, **Türk Eğitim Bilimleri Dergisi**, S.2(2), ss.131-155.
- SAYLIK, Ahmet, SAYLIK, Numan ve SAĞLAM, Abdulkadir (2021), “*Eğitimcilerin Gözünden Türk Eğitim Sistemi: Bir Metafor Çalışması*”, **Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, S.18(1), ss.522-546.
- SUSAR KIRMIZI, Fatma ve TARHAN, Özge (2020), “*Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Demokrasiye İlişkin Algılarının Metafor Aracılığıyla İncelenmesi*”, **Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, S.6 (3), ss.760-779.
- TORTOP, Hasan Said (2013), “*Öğretmen Adaylarının Üniversite Hocası Hakkındaki Metaforları ve Bir Değerlendirme Aracı Olarak Metafor*”, **Yükseköğretim ve Bilim Dergisi**, S.2, ss.153-160.
- TÜRK, Hakan ve ATASOY, Emin (2020), “*Ortaokul 8. Sınıf Öğrencilerinin Zihninde Göç Olgusu: Bir Metafor Analizi*”, **Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, S.55, ss.26-44.
- UĞURLU, Zeynep (2018), “*Öğretmen Adaylarının Üniversite Kavramına İlişkin Algılarının Metafor Analizi*”, **Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi**, S.1(5), ss.80-93.
- WAN, Wan, LOW, Graham David ve LI, Miao (2011), “*From Students’ and Teachers’ Perspectives: Metaphor Analysis of Beliefs about EFL Teachers’ Roles*”, **System**, S.39, ss.403-415.
- YANARATEŞ, Erkan ve YILMAZ, Adem (2020), “*Öğretmen Adaylarının “Çevre Duyarlılığı” Kavramına Yönelik Metaforik Algıları*”, **Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, S.40(3), ss.1019-1050.
- YILDIRIM, Ali ve ŞİMŞEK, Hasan (2016), **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 10. Baskı.
- YILDIZ, Sevgi (2018), “*Türkiye’de Kadın Akademisyen Olmak*”, **Yükseköğretim ve Bilim Dergisi**, S.1, ss.29-40.

YAZAR BEYANI / AUTHORS’ DECLARATION:

Bu makale Araştırma ve Yayın Etiğine uygundur. Beyan edilecek herhangi bir çıkar çatışması yoktur. Araştırmanın ortaya konulmasında herhangi bir mali destek alınmamıştır. Makalede kullanılan ölçek için yazar(lar) tarafından ölçeğin orjinal sahibinden izin alındığı beyan edilmiştir. Yazar(lar), dergiye imzalı “*Telif Devir Formu*” belgesi göndermişlerdir. Bu araştırmanın yapılması ile ilgili olarak Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Etik Komisyonundan 14/04/2022 tarih ve 08/01 sayılı “*Etik İzni Belgesi*” alınmıştır. / **This paper complies with Research and Publication Ethics, has no conflict of interest to declare, and has received no financial support. For the scale used in the article, it is declared by the authors that permission was obtained from the original owner of the scale. The author(s) sent a signed "Copyright Transfer Form" to the journal. Regarding the conduct of this research, an "Ethics Permission Certificate" dated 14/04/2022 and numbered 08/01 was obtained from the Ethics Committee of the University of Çanakkale Onsekiz Mart.**

YAZAR KATKILARI / AUTHORS’ CONTRIBUTIONS:

Kavramsallaştırma, orijinal taslak yazma, düzenleme – **Y1, Y2 ve Y3**, veri toplama, metodoloji, resmi analiz – **Y1, Y2 ve Y3**, Nihai Onay ve Sorumluluk – **Y1, Y2 ve Y3**. / **Conceptualization, writing-original draft, editing – Y1, Y2 and Y3, data collection, methodology, formal analysis – Y1, Y2 and Y3, Final Approval and Accountability – Y1, Y2 and Y3.**